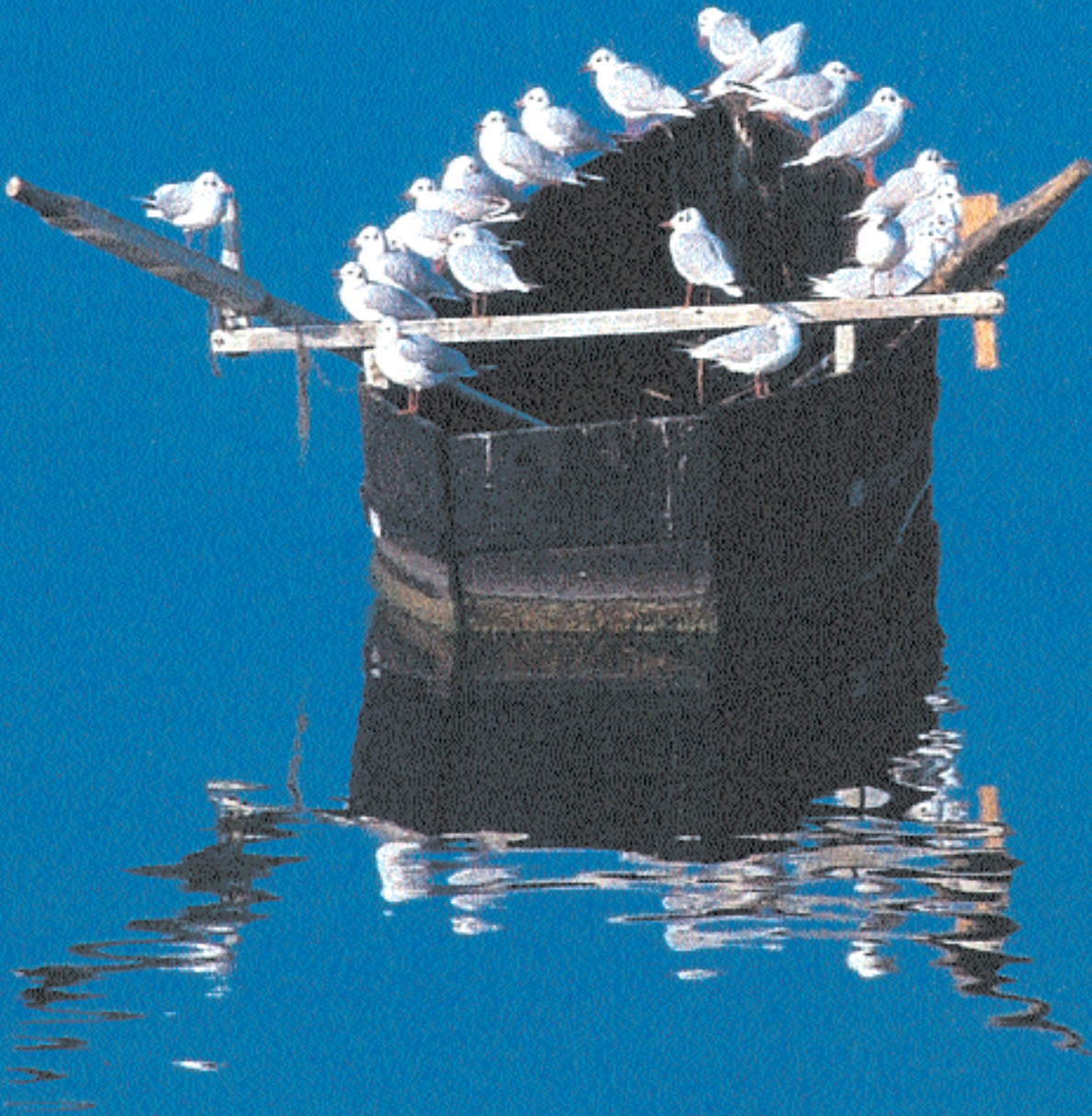

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΑ΄ • ΤΕΥΧΟΣ 6 • ΙΟΥΝΙΟΣ 2006

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίων»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Μάνταλος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Ἰ. Μ. Χατζηφώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Σωκράτης Μαυρογόνατος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου σελ. 3

«Φίλοι» καὶ «Ἐχθροὶ» τῆς Ἐκκλησίας

Μ.Γ. Βαρβούνη..... σελ. 4-5

Ἀναδρομὲς Ἀυτογνωσίας..... σελ. 6

Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν σελ. 7-10

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου

στοῦ Π.Σ.Ε. σελ. 11-12

Ἐπέτυχε ἢ ἀπέτυχε τὸ μονοτονικό;

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου σελ. 13-17

Γέρων Καλλίνικος

Ἀλεξάνδρου Σταυροπούλου σελ. 18-20

Ποιμαντικὴ Πενθούτων

Πρωτ. Σπυρίδωνος Λόντου..... σελ. 21-22

Μεθέορτα βιώματα

ποιμαντικῆς διακονίας

Πρωτ. Κωνσταντίνου Καλλιανοῦ σελ. 23-24

Προτάσεις γὰρ τὸ καλοκαίρι

Πρωτ. Βασ. Θερμοῦ σελ. 25-26

Εἰδήσεις καὶ Σχόλια

Κωνσταντίνου Χολέβα..... σελ. 27-28

Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις σελ. 29

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ:

Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη σελ. 30

Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα σελ. 31

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

«Τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἐνδιαφέρον γὰρ τὸ φυσικὸ περιβάλλον δὲν εἶναι ἰδιοτελές. Δὲν ἐγκλωβίζεται στὸν ἀνθρωποκεντρισμὸ πὺρ συνδέεται μὲ τὸν στείρο ἐγωισμὸ, ἀλλὰ ἐκτείνεται πέρα ἀπὸ αὐτόν. Ἐχει ὡς μοναδικὸ κίνητρο τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ Δημιουργό, ἡ ὁποία εἶναι ξένη πρὸς κάθε ἰδιοτέλεια. Ὅποιος ἀγαπᾷ καὶ σέβεται τὸ Θεὸ ὑπερβαίνει κάθε σκοπιμότητα καὶ συμπεριφέρεται ἀγαπητικὰ ὄχι μόνο πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ φυσικὸ περιβάλλον». Εἶναι λίγα λόγια ἀπὸ τὸ μήνυμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μας γὰρ τὴν Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος (5.6.06). Ἡ φωτογραφία προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔκδοση «Ἑλληνικοὶ Ὑγρότοποι», ἔκδοση Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, 1996, καὶ ἔχει λεζάντα «Γλᾶροι στεφανώνουν τὴ βάρκα». Τὰ σχόλια περιπτέουν.

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Τελευταία, με τή διάδοση τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων, εἰσήχθη καὶ γενικεύθηκε στους ναοὺς ὁ ἠλεκτρονικὸς τρόπος κωδωνοκρουσίας. Οἱ μηχανικὲς αὐτὲς κωδωνοκρουσίες, μάλιστα, «προγραμματίζονται» νὰ ἐκτελοῦν διάφορες ἐκκλησιαστικὲς μελωδίες, ὅπως «Ἅγιος ὁ Θεός», «Χριστὸς Ἄνεστη» κ.λπ.

Κάνοντας μιὰ κριτικὴ τῶν μηχανικῶν αὐτῶν κωδωνοκρουσιῶν, μπορούμε νὰ ἐπισημάνουμε δύο ἀρνητικὰ στοιχεῖα: τὸ πρῶτο εἶναι ὅτι με τὴ μέθοδο αὐτὴ χάνεται ὁ ἔλεγχος τῶν κωδωνοκρουσιῶν. Ὁ ὅποιοσδήποτε μπορεῖ νὰ «πατήσει τὸ κουμπί» καὶ οἱ καμπάνες νὰ ἀρχίσουν νὰ χτυποῦν ἀνεξέλεγκτα. Τὰ πάντα ρυθμίζονται ἀπὸ τὴν «Τάξη» τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὶς ἰδιαίτερες συνθηκὲς τῆς κάθε περιοχῆς. Ὁ κυρίως, μάλιστα, ὑπεύθυνος ρυθμιστῆς ὅλων τῶν λειτουργιῶν τοῦ ναοῦ εἶναι ὁ ἱερεὺς. Εἰδικότερα, κανένα μηχανικὸ μέσο δὲν πρέπει ἀπὸ μόνο του νὰ διαφεντεύει τὴν λειτουργία τοῦ ναοῦ.

Τὸ δεύτερο ἀρνητικὸ στοιχεῖο εἶναι τὸ ὅτι με τὸν ἠλεκτρονικὸ (μη-

χανικὸ) τρόπο ἐκτέλεσης ἐκκλησιαστικῶν μελωδιῶν διαφοροποιεῖται καὶ ἀλλοιώνεται ὁ λειτουργικὸς χαρακτήρας τῶν κωδῶνων. Στὴν ὀρθόδοξη, ὅμως, Ἐκκλησία, ἡ μελωδία, ὁ ὕμνος, ἀποδίδονται μόνο με τὴν ἀνθρώπινη φωνή. Μηχανικὰ καὶ ἄψυχα (μουσικὰ) ὄργανα δὲν παρεμβάλλονται στὴ δοξολογία τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἄριστο, βέβαια, θὰ ἦταν νὰ ὑπάρξει τρόπος νὰ ἐπανασυσταθεῖ καὶ στους ἐν τῷ κόσμῳ ἐνοριακοὺς ναοὺς, ὁ θεσμὸς τοῦ «Κωδωνοκρούστη», ὅπως αὐτὸς διατηρεῖται στὰ Καθολικὰ τῶν ἱερῶν Μονῶν. (Ἡ κωδωνοκρουσία στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ στους Σλαβικοὺς ὀρθόδοξους ναοὺς ἀποτελεῖ ἰδιαίτερη λειτουργικὴ τέχνη!). Ὁ κύριος λειτουργικὸς ρόλος τῶν κωδῶνων εἶναι νὰ εἰδοποιῶν καὶ νὰ προσκαλοῦν τοὺς πιστοὺς νὰ προσέλθουν στὴν εὐχαριστιακὴ Σύναξη τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος. Καὶ ὁ ρόλος αὐτὸς εἶναι τόσο σημαντικὸς πού δὲν πρέπει με κανένα τρόπο νὰ τὸν ἐμπιστευόμαστε σὲ μηχανικὰ καὶ ἄψυχα μέσα.

Με πολλὰς εὐχάς

† Ὁ Ἄ. Ε.

Κάθε φορά που κάποιο θέμα σχετικό με την Έκκλησία και την εκκλησιαστική ζωή άπασχολεί την κοινή γνώμη, τα Μέσα Μαζικής Ένημέρωσης γράφουν ή μιλούν για «φίλους» και «έχθρους» της Έκκλησίας, χαρακτηρίζοντας έτσι διάφορους παράγοντες της πνευματικής, της κοινωνικής και της πολιτικής ζωής του τόπου, ανάλογα με τη θέση που παίρνουν στο συγκεκριμένο ζήτημα. Το θέμα χρειάζεται, νομίζω, πληρέστερη διαπραγμάτευση, ώστε να ξεκαθαριστούν όρισμένα ζητήματα, που θα βοηθήσουν σε πληρέστερη κατανόηση των σχετικῶν φαινομένων, τὰ ὅποια μάλιστα ἐσχάτως πληθαίνουν.

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὸ σῶμα τῶν πιστῶν,

«Φίλοι» καὶ «Ἐχθροί» τῆς Ἐκκλησίας

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ
Ἄναπληρωτῆς Καθηγητῆς
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

κεφαλή τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Χριστός, τὸν ὁποῖο ἀναγνωρίζουμε ὡς Κύριο καὶ Σωτῆρα μας. Ὡς κοινωνία ἀγάπης, δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει ἐξ ὀρισμοῦ νὰ ἔχει ἐχθρούς. Μπορεῖ κάποιος νὰ ἀρνοῦνται καὶ νὰ ἀπορρίπτουν τὴν ὑπόσταση, τὴν μεταφυσική, τὸν σκοπὸ καὶ τὸν ρόλο της, μπορεῖ νὰ μὴν ἀνήκουν στὸ πλήρωμά της καὶ νὰ ἀσκοῦν κριτική στὴν δογματική συγκρότηση καὶ στὴν λειτουργική πράξη της, ἀλλὰ δὲν δικαιολογεῖ ἡ στάση αὐτὴ τὴν ἐχθρότητα κανενός. Ἡ Ἐκκλησία δείχνει τὸν εὐαγγελικὸ δρόμο πρὸς τὴν σωτηρία, τὸν ὁποῖο ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς χάραξε, μετὰ τὴν διδασκαλία καὶ τὴν σταυρική θυσία Του καὶ καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, παρέχοντας στὸν ἀνθρώπο τὰ ἐφόδια γιὰ τὴν σωτηρία καὶ τὴν θέωση, γιὰ τὴν γεφύρωση τοῦ χάσματος ἀνάμεσα στὸ «κατ' εἰκόνα» καὶ στὸ «καθ' ὁμοίωση», γιὰ τὴν μετάβαση ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανό. Δὲν πολιτεύεται, δὲν ἀντιπαρτίθεται, δὲν ἀντιδικεῖ, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχει ἐχθρούς ἢ φίλους.

Κι ὅμως, ἡ δημοσιογραφική διαπίστωση αὐτὴ ἐνέχει κάποια δόση πραγματικότητας. Στηρίζεται στὸ ἀπρόσμενο μένος ὄσων καταφέρονται ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ

ἔργου, ἀσκώντας δῆθεν καλόπιστη κριτική. Καὶ μόνο τὰ περιεχόμενα καὶ τὸ ὕφος τῶν λόγων τοὺς φανερώνουν ὅτι πίσω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια βρίσκεται ἡ διάθεσή τους νὰ μηδενίσουν τὴν ἐκκλησιαστική προσφορά, ἢ ὅποια ἐξακτινώνεται σὲ ὅλους τοὺς τομείς τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ δράσης.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας, λόγου χάριν, βρίσκεται πάντοτε στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν ἐπικρίσεων. Ὅλοι ἐκφράζουν τὴν κρίση τους, ἀναφέροντας συχνὰ φανταστικούς ἢ ὑπερβολικούς ἀριθμούς καὶ παραγνωρίζοντας ἢ ἀποσιωπώντας τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται μετὰ τὰ οικονομικὰ αὐτὰ ἐφόδια. Κι ὅμως, μετὰ τὰ ὑλικά αὐτὰ μέσα ἢ Ἐκκλησία συντηρεῖ κάθε εἶδος Ἰδρύματα,

γηροκομεία, πτωχοκομεία, βρεφικὸς καὶ παιδικὸς σταθμὸς, βοηθὰ ἐμπερίστατους συναθρώπους μας, προσφέρει στέγη, τροφή καὶ καταφύγιο σὲ ἄστεγους, ἄπορους καὶ κυνηγημένους. Τὸ μεγάλο ἔργο αὐτό, ποὺ δὲν διαφημίζεται, ὅπως συμβαίνει συχνὰ μετὰ τὰ σχετικά πενιχρὰ εἰσφορὰ κάποιων «ἐπωνύμων», τὸ γνωρίζει ὁ Θεὸς καὶ τὸ ἀπολαμβάνουν πολλοὶ πάσχοντες συνάνθρωποί μας, οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν διαθέτουν ἀρκετὰ ἰσχυρὴ φωνὴ

καὶ παρουσία, ὥστε νὰ ἀκουστοῦν ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ κραταιὰ ΜΜΕ.

Μεγάλο μέρος τῆς κακόβουλης κριτικῆς στηρίζεται στὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν διανέμει τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχει στοὺς πένητες καὶ στοὺς ἀναξιοπαθοῦντες. Ἄν ὅμως γίνεαι αὐτό, θὰ στερηθεῖ τὰ ὑλικά μέσα, ἄρα καὶ τὴν δυνατότητα νὰ ἀνακουφίσει τὸν ἀνθρώπινο πόνο διαχρονικά, καθὼς θὰ ἐπωφεληθοῦν μόνο οἱ ἄνθρωποι μιᾶς γενιᾶς, καὶ οἱ ὑστερημένοι ποὺ θὰ ἔρθουν θὰ καταδικαστοῦν στὴν ἀπελπισία, δεδομένης τῆς κοινωνικῆς ἀναληθσίας τῶν κάθε εἶδους ἐξουσιῶν. Παραλλήλως, ἔτσι θὰ παραβιαστεῖ καὶ ἡ θέληση τῶν κατὰ ἐποχὰς δωρητῶν, ποὺ ἀφιέρωσαν τὴν περιουσία τους ὥστε νὰ σχηματιστεῖ αὐτὸ ποὺ σήμερα ὀνομάζουμε «ἐκκλησιαστικὴ περιουσία».

Αὐτὰ ὅμως ἀποτελοῦν μόνο τὰ προσχήματα. Ὑπάρχει φυσικὰ καὶ ἡ καλόπιστη διατύπωση διαφόρων ἀπόψεων, ποὺ γίνεται μετὰ σεβασμὸ καὶ περίσκεψη, στὰ πλαίσια πάντοτε τῆς Ἐκκλησίας καὶ προέρχεται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς της. Αὐτὴ διαφέρει ἀπὸ τὴν κακόπιστη κριτικὴ ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα, τὸ ὕφος καὶ τὸ περιεχόμενο, κυρίως δὲ

διαφοροποιείται έπειδή όσοι τήν διατυπώνουν είναι διατεθειμένοι νά άκούσουν, νά κρίνουν, νά πειστούν. Δέν συμβαίνει όμως τό ίδιο και μέ τούς άρνητικά προκατειλημμένους, οί όποιοι πάντοτε μέ όξύτητα και ύστεροβουλία έπιτίθενται στην Έκκλησία και τό έργο τους, σέ κληρικούς και έκπροσώπους, οί όποιοι μάταια προσπαθούν νά άντιμετωπίσουν τίς άδικες έπικρίσεις μέ ήρεμία, έπιχειρήματα και λογική συζήτηση.

Η ουσία όλων αυτών βρίσκεται στην άμφισβήτηση και στην ύπονόμευση του ρόλου τής Έκκλησίας στην καθημερινή ζωή και στην πνευματική, ιδεολογική, θρησκευτική και έθνική κατάρτιση και φυσιογνωμία του λαού μας. Είναι όργισμένοι και ιδιαίτερος έπιθετικοί όσοι θέλουν τήν Έκκλησία νά συντηρεί ένα άπλό και άνευ περιεχομένου τυπικό, χωρίς ουσιαστικό και τέμνοντα λόγο στην καθημερινή κοινωνική ζωή και ύπόσταση του πληρώματός της. Είναι ύβριστικοί εκείνοι που κατανοούν ότι ο λόγος τής Έκκλησίας διεγείρει συνειδήσεις, ξυπνά τήν ανθρωπιά μέσα στους συνανθρώπους μας και ένεργοποιεί τό ποίμνιό της, όσοι δηλαδή θα ήθελαν τό λαό άβουλο πιόνι, που θα μπορούσε εύκολα νά παρασυρθεί από τήν γοητευτική και κενή ρητορεία τους. Είναι άδικα έπικριτικοί όσοι βλέπουν στο πρόσωπο των κληρικών ένα πολιτικό ανταγωνιστή, άκριβώς έπειδή δέν μπορούν ή δέν θέλουν νά δοούν ότι ο λόγος τής Έκκλησίας έκφράζει τό βαθύτερο λαϊκό συναίσθημα, τό φρόνημα και τήν πίστη, τήν ταυτότητα, τήν συγκρότηση και τήν έθνική, ψυχολογική και πολιτισμική ιδιοπροσωπία του λαού μας.

Χρησιμοποιούν τό ψέμα, τή συκοφαντία, τή διαβολή, τήν προπαγάνδα, τά κάθε λογής έπικοινωνιακά κατασκευάσματα και τήν διασπορά ψευδών ειδήσεων, ώστε νά ύποσκάψουν τό κύρος των κληρικών, και νά βρούν έτσι τήν εύκαιρία για νά προπαγανδίσουν τίς θέσεις και τίς άπόψεις τους.

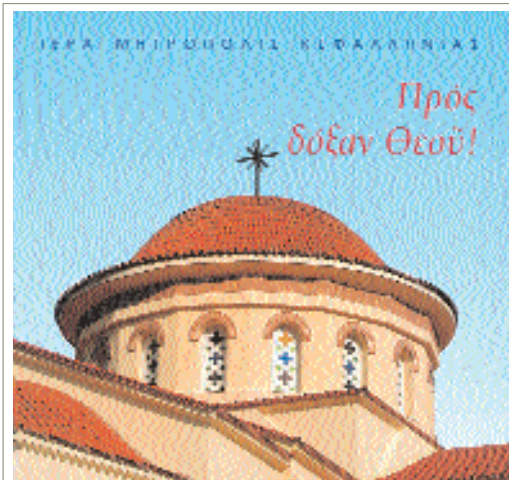
Κι έδώ βρίσκεται ή ευθύνη όλων μας, κληρικών και λαϊκών, ώστε τά δόλια αυτά σχέδια νά πέσουν στο

κενό. Όφείλουμε, στο πλαίσιο αυτό, νά μήν παρέχουμε άφορμές για νά ευδοκιμήσουν τά ψεύδη, για νά χαλκευθούν γενικεύσεις και άμφιλεγόμενες θεωρίες. Παραλλήλως δέ όφείλουμε νά μήν πιστεύουμε άκριτα όσα άκούμε ή διαβάζουμε, νά μήν παρασυρόμαστε, νά τά ύποβάλλουμε στην βάσανο τής λογικής, νά έρευνούμε και νά διασταυρώνουμε, ώστε νά μήν γινόμαστε έρμαιο παρόμοιων μεθοδεύσεων.

Η Έκκλησία σήμερα διαθέτει τά δικά της μέσα ένημέρωσης, τή δική της φωνή. Οί προτάσεις που δήθεν άποσκοπούν στο καλό της, χωρίς ώστόσο ή ίδια νά έρωτηθεί, ένέχουν μεγάλη δόση ύποκρισίας, κι αυτό είναι εύκολα κατανοητό. "Αν οί κάθε είδους «φίλοι» και «έχθροί» της θέλουν διάλογο, αυτός πρέπει νά γίνει μέ ίσους όρους και μέ σεβασμό στην παράδοση και τήν προσφορά της, τόσο στην ανθρωπότητα, όσο και στο Γένος μας ειδικότερα. Οί μονόπλευρες άνακοινώσεις και τά μονομερή σχέδια, ιδίως αν προέρχονται από όλιγάριθμες ιδιωτικές ένώσεις και περιορισμένης έμβέλειας φορείς, δέν μπορούν νά θεωρηθούν τμήματα του διαλόγου αυτού, όσο σεβαστή κι αν είναι ή καταγραφή των άπόψεων των μικρών μειονοτήτων. Για τήν κατάληξη σέ άποφάσεις άπαιτείται σοβαρή προεργασία, ή όποία πρωτίστως πρέπει νά άσχοληθεί μέ τό αν τό ισχύον καθεστώς χρειάζεται μεταρρυθμίσεις ή έχει καλώς.

Σέ κάθε περίπτωση, ό τελικός κριτής πρέπει νά είναι ο λαός, στην κρίση του όποιου πρέπει νά τεθούν, μέ δημοψήφισμα, αυτά τά ζητήματα, ώστε

μέ δημοκρατικότητα και άντιπροσωπευτικότητα νά ληφθούν οί άποφάσεις και νά διευκρινιστεί αν χρειάζονται άλλαγές στην δημόσια θέση τής Έκκλησίας, πόσες και προς ποιά κατεύθυνση. Μέχρι τότε, οί έπικριτές του έκκλησιαστικού έργου καλώς ποιούν νά έκφράζουν τίς άπόψεις τους, ως μήν έχουν όμως τήν ψευδαίσθηση ότι τά λεγόμενά τους άφορούν ή έπηρεάζουν άλλους, πέρα από τον στενό κύκλο των λίγων φίλων και των άκόμη λιγότερων όμοδόξων.

Περιήγηση στο έργο και τήν διακονία τής τοπικής Έκκλησίας και του Σεβ. Ποιμενάρχου της κατά τήν τελευταία εικοσαετία

Ἀπὸ τὴν προσφορὰ τῶν Ἱ. Μονῶν στὸ Ἔθνος

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους Ἐθνικοὺς πολέμους καὶ μέχρι σήμερον πᾶσαι αἱ Μοναὶ δὲν ὑστέρησαν εἰς Ἐθνικὴν δράσιν, διότι διέθεσαν ὄχι μόνον τὰ περισσεύματα αὐτῶν ὑπὲρ τῶν ἐκάστοτε Ἐθνικῶν Ἀγῶνων[...] ἀλλ' ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσι καὶ καταφύγια ὄλων τῶν περιοίκων διὰ τρόφιμα, δι' ἀσφάλειαν οἰκογενειῶν καὶ ἀπόκρυψιν τῶν σκεπασμάτων καὶ ἄλλων πραγμάτων των. Κατὰ τὴν Κατοχὴν καὶ ἀνταρτοκρατίαν αἱ Μοναὶ Ξενοῦ καὶ Φλαμουρίου ἐπὶ 3 ἔτη μοὶ ἐχορήγησαν ὄχι ὀλίγα τρόφιμα καὶ χρήματα διὰ τὰ συσσίτια ὑπὲρ 15.000 ἀτόμων ἐν Βόλῳ καὶ ἐν Ἀλμυρῷ, ἰδίως παιδιῶν κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ μετ' αὐτὴν ἐπὶ 2 ἔτη διὰ τὰς κατασκηνώσεις ἀσθενικῶν παιδιῶν εἰς τὸ Πήλιον καὶ Ἱ. Μονὴν Ξενοῦ.

Ἄλλὰ καὶ οἰοσδήποτε ἄλλος πτωχὸς ἢ ὀδοπόρος διῆλθε διὰ τῶν Μονῶν αὐτῶν ἔτυχε πάντοτε τῆς προσηκούσης φιλοξενίας.[...] Ἰδιαιτέρως τὴν Μονὴν Ξενοῦ ἐπισκέπτονται ἀπὸ τῆς Ἀνοιξέως μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ χειμῶνος ὄχι ὀλιγώτερα τῶν 20.000 ἀτόμων καὶ ἐπομένως ἡ Μονὴ αὕτη καὶ διὰ τουριστικοὺς σκοποὺς θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρήσῃ πᾶσαν τὴν διατηρουμένην μέχρι σήμερον περιουσίαν της, ἀφοῦ ὑπόκειται καὶ εἰς μεγάλη ἀξοδα ὀδοποιίας καὶ εἰς ἐκτεταμένους φιλοξενίας καὶ ἀποβαίνει τὸ ἀφανὲς Γηροκομεῖον πολλῶν ἀτυχῶν γερόντων τῆς περιφέρειας, ὡς καὶ ἱερὸν καὶ σεβαστὸν προσκύνημα ἀπάσης τῆς Θεσσαλίας καὶ μεγάλου μέρους τῶν γειτονικῶν αὐτῆς ἐπαρχιῶν καὶ ἐν ὀλίγοις ἐκπληροῖ, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι Μοναὶ τοῦ Κράτους κοινωνικόν, φιλανθρωπικόν καὶ πνευματικόν σκοπὸν καὶ ἐν πολλοῖς Ἐθνικόν, τὸν ὁποῖον, χωρὶς νὰ ὑπερβάλωμεν τὴν πραγματικότητα, οὐδὲν μέρος τῆς Κρατικῆς μηχανῆς δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ τὸ ἀνεγνώριζον οἱ Κυβερνῶντες, ὡς καλῆς πίστεως συζητηταί, ἂν ἡμεῖς, ὡς σῶμα τῆς κληθείσης Ἱεραρχίας ὑπεστηρίζο-

μεν ὁμοφώνως τὰς ἀνωτέρω θέσεις. Τὸ Κράτος πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀκτημόνων καὶ πτωχῶν ἔπρεπε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν του ἀπὸ τῶν τόσων χρησίμων καὶ στοιχειωδῶς ἀπαραιτήτων ψυχῶν τῆς ὑπολειπομένης Μοναστηριακῆς παρουσίας εἰς τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια κτήματα ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἔθνικῶν κτημάτων καὶ εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν κοιτῶν πολλῶν ποταμῶν, ὡς τοῦ Πηνειοῦ ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ, ὁπόθεν καταστρέφονται καὶ ἀχρηστεύονται πολλαὶ χιλιάδες στρέμματα γονιμωτάτων ἀγρῶν, Λάδονος ἐν Φειεῷ τῆς Κορινθίας, εἰς ἀποστράγγισιν τῆς λίμνης Κάρλας, –ὡς ἐγένετο ἐν Κοπαίδι,– ἢ ὁποῖα καλύπτει 60.000 στρέμματα εὐφορωτάτου ἐδάφους, εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς δεινδροκρατίας καὶ κτηνοτροφίας, εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ διαμόρφωσιν τῶν γεωργῶν διὰ τὴν ποικίλην ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐκτάσεων, εἰς δὲ σημεῖον ἐγκεῖται κυρίως ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀγροτῶν.[...]

Ἄλλα Χριστιανικὰ Ἔθνη σέβονται καὶ προστατεύουν τὰς Μονὰς καὶ τοὺς Μοναχοὺς, διότι ἐξ αὐτῶν δημιουργοῦνται Ἱεραποστολικά τάγματα, χρήσιμα καὶ διὰ τὰ ἴδια τὰ Κράτη ἀλλὰ καὶ πρὸς διάδοσιν καὶ τῶν Χριστιανικῶν ιδεωδῶν, ὡς καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιδιωκομένων ιδεωδῶν καὶ σκοπῶν καὶ ἀπόδειξις τὰ Μοναχικὰ τάγματα τῶν Καθολικῶν χωρῶν, τὰ ὁποῖα δρῶσιν ἐκπολιτιστικώτατα καὶ ἐντὸς τῶν ἰδίων χωρῶν καὶ ἐκτὸς αὐτῶν. Αἱ δὲ Ἱεραὶ Μοναὶ ἡμῶν, αἱ ὁποῖαι τόσον ἐξυπηρέτησαν τὴν Ἐθνικὴν ἰδέαν, νομίζω ὅτι πρέπει καὶ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους νὰ τύχῃ τῆς δεούσης ἠθικῆς προστασίας, ὥστε νὰ δημιουργηθῶσι καὶ εἰς τὴν Πατρίδα ἡμῶν παρόμοια Ἱεραποστολικά τάγματα, ἀποδεικνύόμενα τόσον χρήσιμα. Μήπως καὶ σήμερον πάντες οἱ Ἱεροκήρυκες καὶ οἱ Ἐπίσκοποι δὲν προέρχονται ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν; Πόσους καὶ ποίους τοιούτους προητοίμασε τὸ Κράτος;

Συνεχίζουμε καὶ σὲ αὐτὸ τὸ τεῦχος τὴν παράθεση ἀποσπασμάτων ἀπὸ τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Μητροπολίτη Δημητριάδος Ἰωακείμ πὺν στάλθηκε τὴν 1η Μαρτίου 1952 πρὸς τὸν τότε Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνα σχετικὰ μὲ τὸ ἀναπαλλοτρίωτο τῆς Μοναστηριακῆς Περιουσίας, γὰρ τὸν ἐντοπισμὸ τοῦ ὁποῖου εὐχαριστοῦμε τὸν συνάδελφο κ. Παν. Ἀγγελόπουλο. Παρατίθενται σὲ αὐτὸ στοιχεῖα γὰρ τὴν προσφορὰ τῶν Ἱ. Μονῶν στὸ λαὸ καὶ τὸ ἔθνος.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ηση σε τοπικό και έθνικό επίπεδο», ο Αιδ. κ. Μ. Χάλαρης, με θέμα «Η στάση της Έκκλησίας και του Έλληνικού πνεύματος στην παγκο-

σμιοποιημένη πραγματικότητα» και ο Σεβ. Άχελώου κ. Εὐθύμιος, με θέμα «Ποιμαντικές προοπτικές».

Τὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο Ἱ. Ν. Ἀγ. Νικολάου τοῦ Νέου Ἀνθήλης

Τὸ νέο ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Νικολάου τοῦ Νέου Ἀνθήλης ἐγκαταστάθηκε ὁ Σεβ. κ. Νικόλαος τὴν Τρίτη 9 Μαΐου, ἡμέρα πανηγύρεως τῆς ἐνορίας. Στὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος τίμησε μετὰ τὸ ὄψιμο τοῦ Οἰκονόμου τὸν Ἐφημέριο τοῦ Ναοῦ π. Εὐάγγελο Τσιούμα. Στὴ συνέχεια σύσσωμος ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς μετὰ προεξάρχοντα τὸν Σεβ. μετέβησαν πλησίον τοῦ ναοῦ, ὅπου βρίσκεται τὸ περικαλλές Πνευματικὸ Κέντρο καὶ τελέσθηκαν τὰ ἐγκαίνια. Ἰδιαίτερα συγκινημένος ὁ Σεβασμιώτατος δήλωσε ὅτι βασικὴ μέριμνα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἀρχιερατείας του στὴ Μητρόπολη Φθιώτιδος ἦταν τὰ νέα παιδιά καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς προσφοράς πνευματικοῦ περιεχομένου σὲ αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ δημιουργία σὲ ὅλες τὶς ἐνορίες ἐνὸς Πνευματικοῦ Κέντρου. Ἦδη μετὰ τὴν χάρι τοῦ

Θεοῦ μέσα σὲ δέκα χρόνια ἐγκαταστάθηκε περισσότερα ἀπὸ 50. Στὰ ἐγκαίνια παραβρέθηκαν, μεταξύ τῶν πολλῶν χριστιανῶν, ὁ Ἀντιδήμαρχος Λαμιέων κ. Τσάκαλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ παιδιά τοῦ Δημ. Σχολείου τῆς ἐνορίας μετὰ τὸν Διευθυντὴ καὶ τοὺς Δασκάλους.

Μνήμη Μητροπολίτου Κυθήρων Μελετίου

Τὴ μνήμη ἐνὸς ἀπὸ τοὺς λογιότερους Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τίμησε στὶς 11 καὶ 12 Μαΐου 2006 ἡ Μητρόπολη Κυθήρων. Πρόκειται γιὰ τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Κυθήρων κυρὸ Μελέτιο μετὰ ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση 50 ἐτῶν ἀπὸ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία του. Οἱ ἐκδηλώσεις περιλάμβαναν συμμετοχὴ στὴν Πανήγυρη τῆς Ἱ. Μ. Ὁσίου Θεοδώρου ποὺ ἐόρταζε καὶ ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα στὴ μνήμη τοῦ διακεκριμένου Ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος παράλληλα πρὸς τὴν συνεχὴ καὶ ὑποδειγματικὴ λειτουργικὴ καὶ κηρυκτικὴ διακονία του μερίμνησε γιὰ τοὺς ὄρους διαβίωσης τοῦ ποιμνίου του μετὰ τρόπο ἀποτελεσματικὸ.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Συνέβαλε στη δημιουργία Νοσοκομείου, Άγρο-
τικών Ίατρείων, Γυμνασίου και Οικοτροφείου
μαθητών, Οίκοκυρκής και Άγροτικής Σχολής

και Άγροτικών Συνεταιρισμών καθώς και στην
κατασκευή άρτιου οδικού δικτύου, υδρεύσεως
και στην τουριστική ανάπτυξη του νησιού.

Δραστηριότητες τής Ι. Μ. Καστοριάς

Τήν Πέμπτη 11 Μαΐου έ.έ. τελέσθηκε ή κα-
θιερωμένη προς τιμήν των Ένοριακών Φιλο-
πτώχων Ταμείων Άρχιερατική Θ. Λειτουργία
στον Ι. Ν. του Άγ. Γεωργίου Όμορφοκκλησιάς,
Βυζαντινής Έκκλησίας του 11ου αϊ. χοροστα-
τούντος του Σεβ. Καστοριάς κ. Σεραφείμ. Άκο-
λούθησε άρτοκλασία προς τιμήν των μελών
των Ένοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων για τις
συνεχείς και άγόγγυστες προσπάθειες που κα-
ταβάλλουν, προκειμένου να άπαλύνουν τον πό-
νο των άναξιοπαθόντων συνανθρώπων μας.
Μετά τὸ πέρας παρατέθηκε τράπεζα για ὄλους
τούς παρευρεθέντες. Τήν Κυριακή 14 Μαΐου έ.έ.
έξάλλου πραγματοποιήθηκε ή πρώτη Έκδήλω-
ση Νεολαίας, τήν ὁποία διοργάνωσε τὸ Γρα-
φείο Νεότητας τής Ι. Μ. Καστοριάς, με τήν
εὐκαιρία τής λήξης των Κατηχητικῶν μαθη-
μάτων τής φετινῆς περιόδου. Στήν έκδήλωση
πλήθος κοινού ανταποκρίθηκε θερμά, παρά

τήν έντονη νεροποντή, και άπήλαυσε τὸ εὐχά-
ριστο πρόγραμμα που περιελάμβανε παραδο-
σιακούς χορούς από τοπικά συγκροτήματα νέ-
ων τής περιοχῆς καθώς και τήν βράβευση των
νικητῶν του Διαγωνισμού Ζωγραφικῆς που
διοργάνωσε ή Ι. Μητρόπολη σε συνεργασία με
τήν Διεύθυνση Α/θμιας Έκπαιδεύσεως Καστο-
ριάς με θέμα της τὸν Μακεδονικό Άγωνα.

Λείψανο του Άγ. Νικολάου στη Σύρο

Λαμπρές έκδηλώσεις διοργανώθηκαν στη
Σύρο για τήν ύποδοχή στην Έρμούπολη άπο-
τμήματος του ιεροῦ λειψάνου του Άγίου Νικο-
λάου, Άρχιεπισκόπου Μύρων τής Λυκίας, τὸ
ὁποιο δωρήθηκε στην τοπική Έκκλησία, ὕστε-
ρα από αίτημα του Σεβ. κ. Δωροθέου, από τὸν
Καρδινάλιο κ. Διονύσιο Τεταμάντσι Άρχιεπί-
σκοπος Μιλάνου. Τὸ ιερό Λείψανο παραδόθηκε
στον Μακ. Άρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο. Τήν
έπομένη μετά τήν πολυαρχιερατική Θ. Λει-
τουργία άπονεμήθηκαν τιμητικές διακρίσεις
προς τούς εὐεργέτες του Ι. Ν. Άγ. Νικολάου
Έρμουπόλεως που άνακαινίσθηκε πρόσφατα.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ὁ Βόλος τίμησε τὸν π. Θωμᾶ Συνοδινὸ

Ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν π. Θωμᾶ Συνοδινοῦ, πραγματοποιήθηκε στὴν Νέα Ἴωνία τοῦ Βόλου (25.5.2006), στὰ πλαίσια τοῦ δεκαήμερου ἀφιερώματος τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος στὰ 40 χρόνια ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, στὸν ὁποῖο ὁ π. Θωμᾶς ὑπηρέτησε, ἐπὶ 12 χρόνια, κατὰ τὸ παρελθόν.

Σὲ κλίμα συγκίνησης, ἀνάμεσα στοὺς παλαιοὺς συνεφημέριους καὶ συνεργάτες, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν παρουσία πλήθους ἀνθρώπων τῆς προσφυγικῆς Νέας Ἴωνίας, ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος ἀναφέρθηκε στὸ ἔργο τοῦ π. Θωμᾶ, ὡς Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Προϊσταμένου τῆς Εὐαγγελιστρίας. Στὴν ὁμιλία του ὁ τιμώμενος ἔκανε τὴ δική του ἀναδρομὴ στὰ χρόνια τῆς διακονίας του στὸ Βόλο καὶ στὴν Εὐαγγελίστρια καὶ σημείωσε, χαρακτηριστικά: «Προτίμησα τὴν «Εὐαγγελί-

στρια», τὴν ἐνορία στὴν ὁποία οἱ περισσότεροι ἐνορίτες προέρχονται ἀπὸ τὶς ξεριζωμένες πατρίδες τῆς Μικρασίας, ἀπὸ τὰ ἁγιασμένα ἐκεῖνα χώματα, ὅπου ἔζησαν Ἀπόστολοι, Μάρτυρες, Ὅσιοι, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸν θεοφιλή βίο τους καὶ τὴν προσφορὰ τους ἄφησαν ἀνεξίτηλες σελίδες στὴν Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία».

Ἵπυλοι ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας

Σὲ ἀνακοίνωσή της ἡ Ἰ. Μ. Λαρίσης καὶ Τυρνάβου ἐπισημαίνει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐπειδὴ στὴν πόλη μας, στὴν πόλη τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλίου, ὁ ὁποῖος ὑπερεμάχησε τῆς Ὁρθόδοξης πίστεώς μας καὶ κατετρόπωσε τὸν πρῶτο Αἰρεσιάρχη, εἶναι πολλές οἱ ἐκδηλώσεις (χοροί, συνεστιάσεις, ἐκδρομὲς κ.ἄ.), πού γίνονται στὶς μέρες μας ἀπὸ διάφορες καὶ διαφόρων προελεύσεων ξενόφερτες καὶ ξενομανεῖς ὁμάδες συνανθρώπων μας, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς προσφορᾶς στὸ συνάνθρωπο, κρούοντας ἔτσι εὐαίσθητες χορδὲς τῶν Χριστιανῶν, ἐπισημαίνουμε τὸν κίνδυνο καὶ καλοῦμε τὰ πιστὰ Μέλη τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, νὰ μὴ συμμετέχουν στὶς ἐκδηλώσεις τους, ὅσο δελε-

στικά κι ἂν προσπαθοῦν νὰ κάνουν τὰ μηνύματά τους, ὅση καπήλευση τοῦ Ὄνόματος τοῦ Θεοῦ κι ἂν κάνουν, ὅσους ἐπιφανεῖς ἀνθρώπους κι ἂν χρησιμοποιοῦν, ὅσο κι ἂν προσπαθοῦν νὰ λουστράρουν μὲ αἷγλη ἀποδοχῆς ἀπὸ φορεῖς καὶ ἐξουσίες τὶς ἐκδηλώσεις τους.

Τὸ ἐπίπεδο δὲν μπορεῖ ποτέ νὰ εἶναι γιὰ μᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, ὅταν τεχνητῶς κρύπτεται ἀπόδραση ἀπὸ τῶν δογμάτων καὶ τῶν ὄρων τῆς πίστεως καὶ ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ ὁμάδες στὶς ὁποῖες ἐπωρίζονται Ἵπυλοι ἐχθροὶ τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας. Ἐμεῖς κρούουμε τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Ἐπισημαίνουμε ὅτι ἡ στάση μας εἶναι «ἐφεκτικὴ» ἀπέναντί τους, δηλαδή ἀπλῶς τοὺς ἀνεχόμαστε καὶ καλοῦμε τοὺς Χριστιανούς νὰ ἀπέχουν τῶν ἐκδηλώσεών τους».

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ὁ Μακαριώτατος
μέ τόν Γ.Γ.
τοῦ Π.Σ.Ε.
Δρ. Κοβία.

Στό Οἰκουμενικό
Ἰνστιτούτο
τοῦ Bossey.

Ἐπίσημη Ἐπίσκεψη στό Π.Σ.Ε. πραγματοποίησε ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος

«Ἐπιστρέψαμε ἀπό τό επίσημο ταξίδι μας στην ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν στη Γενεύη, ἔμπλεο ἐσωτερικῆς ἱκανοποίησης, γιατί μπορέσαμε νά μεταφέρουμε, ἐκ νέου καί μέ τόν πλέον επίσημο τρόπο, στοὺς ἀλλόδοξους ἀδελφούς μας, τό μήνυμα τοῦ γνησίου Χριστιανικοῦ ἠθους, τῆς ἀνόθευτης καί ζωντανῆς ἀγάπης, ἀλλά καί τῆς βαθιάς ἐλπίδας στό διαχρονικό ὄραμα τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν «ἐν παντί» ἐνότητα τῶν μελῶν Της. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἀνοίγει ἕνας νέος δρόμος συνεργασίας, μέ σκοπό, χωρίς φοβίες καί ἀνασφάλειες, ἔχοντας τήν ἀπόλυτη αὐτοσυνειδησία τῆς Τοῦ Χριστοῦ Ἀληθείας, νά συμβάλλουμε ἀπό κοινοῦ στην ἀντιμετώπιση τῶν ἀναγκῶν τοῦ σύγχρονου πολυβασανισμένου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, ἀπογοητευμένος ἀπό τό τεχνοκρατικό καί ἀποθρησκαιοποιημένο πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, προσβλέπει στην Χριστιανική Ἐκκλησία μέ χρηστές ἐλπίδες. Οἱ ἐπαφές μας μέ Ἀνώτατους φορεῖς τόσο μεγάλων Διεθνῶν Ὄργανισμῶν, ὅσο καί τῆς Ἑλβετικῆς Κυβέρνησης μᾶς γέμισαν ἱκανοποίηση, καθώς διαπιστώσαμε τήν ἀναγνώριση καί τήν συναντίληψη, ἀλλά καί τὰ κοινά ὁράματα γιά τό παρὸν καί τό μέλλον τοῦ κόσμου, γιά τήν ὑλοποίηση τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἡ συνεργασία καί ἡ ἀλληλοπεριχώρηση ὄλων τῶν ὑγιῶν δυνάμεων, πολιτικῶν καί Ἐκκλησιαστικῶν».

Αὐτὰ δήλωσε μετά τήν ὀλοκλήρωση τοῦ ταξιδιοῦ πού πραγματοποίησε ἀπό 27 Μαΐου ὡς

1 Ἰουνίου 2006 ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στην ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν στη Γενεύη, ὅπου εἶχε ἐπαφές μέ ἐκκλησιαστικούς ἀλλά καί πολιτικούς παράγοντες, ὅπως μέ τόν Ὑπατο Ἀρμοστή τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν γιά τοὺς Πρόσφυγες κ. A. Quttierez. Στή διάρκεια τῆς συνάντησης ὁ Μακαριώτατος τοῦ ἐξέθεσε τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τοὺς πρόσφυγες καί τοὺς μεταναστεύτες, ὅπως ἡ προσφορά καθημερινοῦ συσσιτίου, τῆ δράση τῆς Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη» καί τῆς ἀρμόδιας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλά καί τήν προσφορά ἐκκλησιαστικῆς ἔκτασης γιά τήν δημιουργία μουσουλμανικοῦ νεκροταφείου.

Συναντήθηκε ἐπίσης μέ τόν δήμαρχο Γενεύης, τόν κ. Jean - Jacfues de Dardel, προϊστάμενο Πολιτικῶν Ὑποθέσεων τῆς Διευθύνσεως Σχέσεων μέ τίς Εὐρωπαϊκές Χῶρες τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καί τόν κ. P. Coucherin, ἐπικεφαλῆς τοῦ Ὄμοσπ. Ὑπ. Ἐξωτερικῶν κ.ἄ.

Ἰδιαίτερα σημαντική ἦταν ἡ συνάντηση τοῦ κ. Χριστοδοῦλου μέ τόν Γ.Γ. τοῦ Π.Σ.Ε. Δρ. Samuel Κοβία στίς 29 Ἰουνίου. Ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε μεταξύ ἄλλων πὼς γιά τήν «Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, πού εἶναι ἰδρυτικό μέλος τοῦ Π.Σ.Ε., τό Οἰκουμενικό Κέντρο δέν εἶναι καθόλου ξένο, ὡς περιβάλλον» ἀφοῦ, ὅπως εἶπε χαρακτηριστικά, «ἐντὸς τῶν γραφείων συσκέψεων ἤχοῦν ἀκόμη οἱ φωνές διακεκριμένων ἐκπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν μας,

ὅπως ἦταν οἱ καθηγητὲς Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος, Γεράσιμος Κονιδάρης, Παναγιώτης Μπρατσιώτης, Παναγιώτης Τρεμπέλας, Ἰωάννης Καρμίρης, Νικόλαος Νησιώτης καὶ ὁ πατὴρ Ἰωάννης Ρωμανίδης, οἱ ὁποῖοι εἶναι λίγοι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπαξίως ἀντιπροσώπευσαν τὴν Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία καὶ προώθησαν τὸ ἔργον τοῦ Π.Σ.Ε.»

Σὲ ἄλλο σημεῖο ὁ κ. Χριστόδουλος παρετήρησε ὅτι «εἴμεθα ὑποχρεωμένοι πλέον ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας νὰ ἀξιολογήσουμε τὶς νέες προοπτικὲς μὲ ἐγκαιρὴ, συνεπῆ καὶ συνετὴ προετοιμασία τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ ὀρθόδοξες προτάσεις νὰ συμβάλουν κατὰ τρόπο ἐποικοδομητικὸ στοὺς σκοποὺς τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει τὴ βούληση καὶ διαθέτει στοὺς κόλπους τῆς τὶς ἀναγκαῖες θεολογικὲς δυνάμεις γιὰ νὰ συμβάλει, ὅπως καὶ στὸ παρελθόν, μὲ τὸν δικό της ἰδιαιτέρου τρόπο στοὺς σκοποὺς αὐτούς, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὴν καθιερωμένη στὴν ὀρθόδοξη παράδοση καὶ πράξη συνέπεια μεταξὺ τῆς κανονικῆς ἀκριβείας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας».

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραμονῆς του στὴ Γενεύη ὁ Μακαριώτατος προεξῆρχε πολυαρχιερατικῆς Θ. Λειτουργίας στὸν Ἱ. Ν. Ἀπ. Παύλου στὸ Ὁρθόδοξο Πατριαρχικὸ Κέντρο τοῦ Chambesy, ἐπισκέφθηκε τὸ Ὁρθόδοξο Ἰνστιτούτο, ὅπου συναυτήθηκε μὲ τοὺς μεταπτυχιακοὺς φοιτητὲς καὶ ἀνακοίνωσε τὴν ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ θεσπίσει ἐτήσια ὑποτροφία στὸ ὄνομα τοῦ Ν. Νησιώτη γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση πάνω στὰ θέματα τῆς Οἰκουμε-

νικῆς Κίνησης καὶ τῶν σχέσεων μὲ τὶς ἄλλες Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες, ἔδωσε διάλεξη στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Γενεύης μὲ θέμα «Βιοηθικὴ προβληματικὴ καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος» τὴν ὁποία ὀλοκλήρωσε τονίζοντας ὅτι «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τὰ τελευταῖα ὀκτὼ χρόνια, διεξάγει ἓνα τεράστιο ἔργο στὸν τομέα τῆς Βιοηθικῆς. Πιστεύουμε ὅτι τὰ θέματα αὐτά, ἐκτὸς τῆς ποιμαντικῆς ἀναγκαιότητος ποὺ ἐπιβάλλει τὴν μελέτη καὶ ἐπεξεργασία τους, μποροῦν νὰ ἀποτελέσουν καὶ μίᾳ μοναδικῆ εὐκαιρία ἢ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία νὰ ἐκφράσει μὲ σύγχρονο λόγο τὴν θεολογία της γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὡς πρόσωπο, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὡς «ζῶον θεούμενον».

Ἐδωσε ἐπίσης βαρυσήμαντη συνέντευξή πρὸς τοὺς Ἕλληνες καὶ ξένους δημοσιογράφους κατὰ τὴν ὁποία ἔδωσε ἀπαντήσεις σὲ καίρια θέματα.

Τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο συνόδευαν στὴ Γενεύη οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος καὶ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης καὶ Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιος, οἱ Πανος. Ἀρχιμ. κ. Ἰγνάτιος Σωτηριάδης καὶ κ. Γαβριὴλ Παπανικολάου, ὁ Δρ Ἀντ. Παπαντωνίου, Ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Κέντρου Συμπαραστάσεων Παλινοστούτων Μεταναστῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Δρ Δ. Φουρλεμάδης, Δ/ντῆς τῆς Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη», ὁ Ὁμ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Βλ. Φειδᾶς καὶ ὁ Ἱεροδιάκονος κ. Ἀνθιμος Ρεγγίδης.

Μὲ τὸν Ὑπατο Ἀρμοστή τῶν Η.Ε. γιὰ τοὺς πρόσφυγες.

Μὲ τὸν Δήμαρχο τῆς Γενεύης.

ΕΦΕΤΥΧΕ Η ΑΦΕΤΥΧΕ ΤΟ ΜΟΝΟΤΟΝΙΚΟ ;

Ἡ ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου, τὰ κυριότερα σημεῖα τῆς ὁποίας δημοσιεύονται στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν, πραγματοποιήθηκε στὰ πλαίσια τῆς Ἡμερίδας ποὺ διοργάνωσε ἡ Τερά Σύνοδος στὴν Αἴθουσα Λόγου τῆς Στοᾶς τοῦ Βιβλίου στὶς 22 Μαΐου μὲ θέμα «Μονοτονικό: ἐμπειρία 24 ἐτῶν». Φορεὺς διοργανώσεως ἦταν ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Πολιτιστικῆς Ταυτότητας. Τοὺς συμμετέχοντες χαιρέτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, Πρόεδρος τῆς διοργανώτριας Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητας, ὁ Ὑπουργὸς Δημ. Τάξης κ. Β. Πολύδωρας, ποὺ δήλωσε ὅτι ἐπιμένει στὸ πολυτονικὸ σύστημα ἀπὸ σεβασμὸ καὶ λατρεία γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ἀκολούθησαν οἱ εἰσηγήσεις: α) «*Ἡ γλωσσικὴ παιδεία στὴ Χώρα μας: ἀποτιμήσεις καὶ προοπτικὲς*» μὲ εἰσηγήτρια τὴν Ἑλλογιμωτάτη κ. Γεωργία Ξανθάκη - Καραμάνου, Καθηγήτρια Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρο Ἐνώσεως Ἑλλήνων Φιλολόγων. β) «*Παιδεία-Εὐκολία: συνώνυμα;*» μὲ εἰσηγητὴ τὸν Ἐντιμότατο κ. Ἰωάννη Κ. Τσέγκο, Ψυχίατρο, Διευθυντὴ τοῦ Ἀνοικτοῦ Ψυχοθεραπευτικοῦ Κέντρου. γ) «*Ὑπὲρ τοῦ μονοτονικοῦ μὲ ἐνστάσεις*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Ἑλλογιμωτάτο κ. Ἰωάννη Μενοῦνο, Δρα Φιλολογίας, Συγγραφέα, τ. Λυκειάρχῃ.

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου

Τίς μεσονύκτιες ὥρες τῆς 11ης Ἰανουαρίου 1982 στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, παρουσία τριάντα περίπου μόνων βουλευτῶν, κατακόπων ἤδη, συνετελέσθη ἀνευθριάστως μία ὠμὴ βιαιοπραγία εἰς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Ὁ τότε Ὑπουργὸς Παιδείας εἰσήγαγε ἀπροειδοποίητα πρὸς ἐπίεγουςα ψήφιση, ὑπὸ μορφὴν τροπολογίας, ἓνα ἄρθρο, κυριολεκτικῶς, τῆς προσκολλήσεως, σὲ ἄσχετο Νόμο, τὸν Νόμο 1228 «Περὶ ἐγγραφῆς μαθητῶν στὰ Λύκεια τῆς Γενικῆς καὶ Τεχνικῆς - Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως», μὲ τὸ ὁποῖο ἐπεβάλλετο αἰφνιδίως στοὺς Ἑλληνας τὸ λεγόμενο Μονοτονικὸ σύστημα γραφῆς. Ἡ Ἀντιπολίτευση, καταληφθεῖσα ἐξ ἀπήνης, ἀντέδρασε, ἐζήτησε ἀναβολή, ὥστε νὰ ὑπάρξει ἡ δυνατότητα νηφαλίου μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας ἐνὸς τόσο σοβαροῦ θέματος ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία, πλὴν ματαίως, ὁπότε ἐγκατέλειψε διαμαρτυρομένη τὴν αἴθουσα.

Τὸ Μονοτονικὸ, περιβεβλημένο διάτρητο κοινοβουλευτικὸ μανδύα, ἔγινε Νόμος τοῦ Κράτους καὶ ἀπὸ τὴν ἐπομένη ἐπεβλήθη στὴν ἐκπαίδευση καὶ στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες καὶ ὀργανισμοὺς μὲ ἀσυνήθη ζήλο, ἢ, γιὰ νὰ εἶμεθα εἰλικρινέστεροι, μὲ ἀνείπωτη σκοταδιστικὴ μανία καὶ καταθλιπτικὴ βία. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν δημοσίων ὀργανισμῶν, καὶ πῶς πολὺ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαίδευσως, τρομοκρατήθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐξουσία μὴ τυχόν καὶ ἀντιδρᾶσιν καὶ δὲν τὸ ἐφαρμόσουν. Ἀμέτρητα σχολικὰ καὶ ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ βιβλία καὶ ἐγχειρίδια καταστράφηκαν, ξαναστοιχειοθετήθηκαν στὸ μονοτονικὸ καὶ ἐπανεκδόθηκαν, μὲ ἀνυπολόγιστο οικονομικὸ κόστος, πού, βεβαίως, πληρώθηκε ἀπὸ τὸ βαλάντιο τῶν φορολογουμένων. Ἀκόμη καὶ οἱ γραφομηχανὲς τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν σχολείων συγκεντρώθηκαν ἐσπευσμένως καὶ ὑπέστησαν πάραυτα τονικὸ καὶ πνευματικὸ ἀκρωτηριασμὸ.

Ἡ δασεῖα, ἡ ψιλή, ἡ περισπωμένη, ἡ βαρεῖα καὶ ἡ ὑπογεγραμμένη ἀπεσκευαλίσθησαν μὲ πρωτοφανὴ λύσσα, ὡς μιάσματα «τῆς στείρας συντήρησης». Ὁ «προοδευτικὸς» φωταδισμὸς διέγραψε διὰ μονοκονδυλιάς μία γλωσσικὴ καὶ γραμματικὴ, δηλαδὴ πολιτισμικὴ, ἱστορία εἴκοσι δύο αἰῶνων, μὲ πρόφαση τὴν ἀπαλλαγὴ τῶν μαθητῶν ἀπὸ περιττοῦς κόπους ποὺ

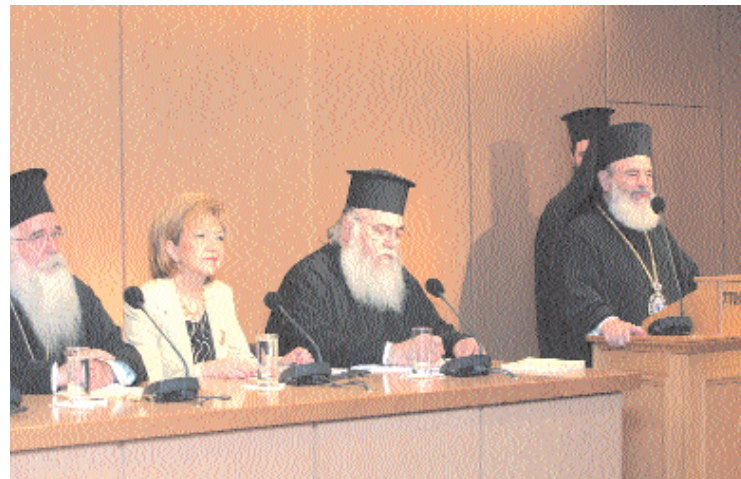
ἀπαιτούσε ἡ ἐκμάθηση τῶν δασυνομένων λέξεων καὶ τῶν τεσσάρων-πέντε κανόνων τουρισμοῦ. Οἰκονομία κόπου καὶ χρόνου!... Εἰς τὸ ἐξῆς, χωρὶς τὰ ἐπαχθῆ «μακρὸν πρὸ μακροῦ ὀξύνεται» καὶ «μακρὸν πρὸ βραχέος περισπᾶται», οἱ Ἕλληνες, ἐλεύθεροι ἀπὸ περιττὰ βάρη καὶ μὲ περισσότερο χρόνο στῆ διάθεσή τους, θὰ μπορούσαν νὰ ἀνοίξουν –ἐπὶ τέλους!– τὰ φτερά τοῦ πνεύματός τους καὶ νὰ πετάξουν στὰ ὕψη τῆς γνώσεως καὶ τῆς σοφίας.

Οὔτε ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐρωτήθηκε ποτέ γιὰ τὴ μεταβολή, οὔτε οἱ Πανεπιστημιακὲς Φιλοσοφικὲς Σχολές, οὔτε οἱ ἄνθρωποι τῶν Γραμμάτων, οὔτε ὁ ἐκτὸς συνόρων Ἑλληνισμὸς. Τὸ Γένος καὶ ποιητὲς εἶχε καὶ συγγραφεῖς - λογοτέχνες, μὲ ἀριστὴ ἑλληνομάθεια εἶχε, καὶ φιλολόγους, πανεπιστημιακοὺς καὶ μὴ, σπουδαίους. Οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν πλὴν ἐλαχίστων ἐζήτησε ποτέ καθιέρωση μονοτονικοῦ, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἐρωτήθηκε!

Κάποτε, βεβαίως, ἀρκετὰ πρὶν τὴν μονοτονικὴ «μεταρρύθμιση», στὴν ἐφημερίδα *Τὸ Βῆμα* εἶχε δημοσιευθῆ ἓνα κύριο ἄρθρο, πρωτοσέλιδο, «ποῦ ἐξηγοῦσε πόσα χρήματα θὰ κέρδιζε ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία ἂν οἱ γραφομηχανὲς καὶ τὰ τυπογραφεῖα δούλευαν χωρὶς τόνους καὶ πνεύματα». Ἐπρόκειτο, προφανῶς, γιὰ δοκιμαστικὴ βολή. Δὲν ἀποτελεῖ δὲ μυστικὸ, διότι ὅλα κάποτε σ' αὐτὸν τὸν τόπο μαθαίνονται, ὅτι «ἡ μοναδικὴ μελέτη στὴν ὁποία στηρίχθηκε ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων γιὰ νὰ ἐπιβάλει ὁμόφωνα τὸ μονοτονικὸ ἦταν μίᾳ ἐκθεση τῆς ἐταιρείας Ὀλιβέτι. Τὸ μονοτονικὸ στὴν Ἑλλάδα μᾶς τὸ σερβίρησαν γιὰ νὰ «τὸ χωνέψουμε» οἱ πολυεθνικὲς» ἐταιρεῖες. Ὅχι βεβαίως ἀπὸ ψυχοπόνεση γιὰ τὰ παιδιά μας καὶ γιὰ τὴν διευκόλυνση τῶν σπουδῶν τους!... Νὰ σημειώσουμε ὅτι δὲν εἶχε καλὰ-καλὰ προλάβει νὰ ψηφισθῆ ἡ κατάργηση τοῦ πολυτονικοῦ, ὅπως ἐψηφίσθη, καὶ ἡ ἀγορὰ βρέθηκε ἀμέσως γεμάτη ἀπὸ γραφομηχανὲς στὸ μονοτονικὸ, ἐνῶ δὲν εὑρισκὲς οὔτε γιὰ δείγμα πολυτονικὲς!

Τί νὰ πρωτοθαυμάσει κανεὶς; Τὴν ἐσπευσμένη καταναλωτικὴ ἐτοιμότητα ἢ τὸ ἐπιτελικὸ σχέδιο καὶ τὸ ἐμπορικὸ δαιμόνιο τῆς καταναλωτικῆς προετοιμασίας, πού μὲ τὶς εὐλογίες τοῦ Κράτους ὡδηγεῖ τὸν ἐνδιαφερόμενο σὲ ὑποχρεωτικὸ ἐκβιασμὸ ἀγορᾶς;

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων ἀντέδρασαν. Ὁ Καθηγητὴς καὶ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν Ι.Ν. Θεοδωρακόπουλος ἀμφισβήτησε ζωηρὰ στοὺς νομοθέτες, δηλαδὴ

στὴν ἐξουσία, τὸ δικαίωμα δυναμικῆς ἐπεμβάσεως στὴ γραφὴ τοῦ λόγου, ὑποστηρίζοντας εὐστοχα ὅτι «τὴν γλῶσσα τὴν ἀναπτύσσουν μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν νὰ εἰποῦν κάτι, δηλαδὴ οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι, καὶ ὄχι οἱ ἀπνευματίστοι γλωσσοπλάστες καὶ νομοθέτες... Οἱ γλωσσικοὶ νομοθέτες, δὲν ἔχουν καμμία ἀρμοδιότητα καὶ ἀνακόπτουν ἀπλῶς τὴν ἐξέλιξη τοῦ γλωσσικοῦ μας πολιτισμοῦ».

Διαπρεπεῖς πνευματικοὶ ἄνθρωποι τῆς περὶ τῆς Νικηφόρου Βρεττάκου, τοῦ Νίκου-Γαβριὴλ Πεντζίκη, τοῦ Τάκη Βαρβιτσιώτη, τοῦ Ἀντρέα Καραντώνη, τῆς Μελισσάνθης, τοῦ Χρήστου Μαλεβίτση, τοῦ Δημήτρη Μυράτ, τῆς Λιλῆς Ζωγράφου, τοῦ Εὐαγγέλου Μόσχου, τοῦ Παντελῆ Πάσχου, τῆς Ἰωάννας Τσάτσου, τοῦ Κώστα Τσιροπούλου, τῆς Τατιάνας Σταύρου, τοῦ Νίκου Ἀθανασιάδη, τοῦ Τάσου Ἀθανασιάδη, τῆς Γεωργίας Ταρσούλη, τοῦ Ἀλέξη Σολομοῦ κ.ἄ. ἐδημοσίευσαν μίᾳ αὐστηρῆ διακήρυξη, μὲ τὸν τίτλο: Διακήρυξη Ἑλλήνων Συγγραφέων. Μὲ αὐτὴν διαμαρτύρονταν ἐντονότατα γιὰ τὴν ἀναρμόδια καὶ δυναστικὴ κρατικὴ ἐπέμβαση στὴν γραφὴ τῆς γλώσσης.

Στὴν πραγματικότητα τὸ νέο σύστημα διευκόλυνε ἀπλῶς τοὺς θιασῶτες τῆς ἥσσοнос προσπαθείας μαθητὲς καὶ μερικοὺς ἐκδότες ἐφημερίδων καὶ τυπογράφους. Καί, γιὰ νὰ μὴν τὸ λησμονοῦμε, τὴν πολυεθνικὴ Olivetti πού εἰσόρμησε ἀμέσως ἔτοιμη στὴν ἀγορὰ μὲ μονοτονικὲς γραφομηχανὲς καὶ ὁποιοὺς ἄλλους, ἐκρύπτοντο ὀπίσω της. Θέλετε νὰ τὸ ποῦμε καὶ πιὸ καθαρά; Κάποια «μεγάλὰ κεφάλαια καὶ τοὺς ἀλληθωρίζοντες πρὸς μίαν κεκαλυμμένη πνευματικὴ παγκοσμιοποίηση», ὅπως ἔγραψε ὁ Κυριακὸς Πλήσης. Ἔτσι, τριά-

ντα άνθρωποι, στὰ μαῦρα μεσάνυχτα, με μιὰ γενναία καὶ ὀπωσδήποτε ἱστορική ἀπόφαση, «ἀπελευθέρωσαν» τὸ ταλαίπωρο Γένος ἀπὸ τὸν «σκοταδισμό» τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν φιλολόγων καὶ ἀπὸ τὰ δεσμὰ ὄλων ἐκείνων τῶν περιπτῶν καὶ παράξενων σημαδιῶν, πού ἔκαναν δύσκολη τὴν ζωὴ τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἐκδοτῶν καὶ τυπογράφων μας.

Ἄλλὰ ἄς ἔλθωμε, ἀγαπητοί, στὸ ἐρώτημα: **-Ἐπέτυχε ἢ Ἀπέτυχε τὸ Μονοτονικό;**

1. Στὰ 25 χρόνια ἀπὸ τὴν βάνουση ἐπιβολὴ του δὲν ἐπιτεύχθηκε πλήρης ὑποταγὴ στὸ θλιβερὸ νομοθέτημα. Οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος συνέχισαν ἀνυποχώρητα τὴν ἀντίστασή τους. Μεταξὺ τους ὁ Τάσος Λιγνάδης, ὁ Χρῆστος Γιανναράς, ὁ Γιάννης Τσαρούχης, ὁ Σαράντης Καργάκος, ὁ Φρέντυ Γερμανός, ὁ Γιάννης Χατζηφώτης, ὁ Τάκης Σωτήρχος καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἔγκριτοι καὶ καταξιωμένοι συγγραφεῖς ἔγραψαν ἢ γράφουν καὶ τυπώνουν τὰ βιβλία τους στὸ πολυτονικό. Ἀκόμα καὶ στὴν Διασπορά, ὅπως ὁ διακεκριμένος ποιητὴς τῆς Αὐστραλίας Δημ. Τσαλουμάς. Ὅπως καὶ ἀρκετοὶ ἐκ τῶν ἐμφανισθέντων μετὰ τὴν ἀσυλλόγιστη μεταρρύθμιση, ὅπως ἡ Ρέα Γαλανάκη. Ὑπάρχουν ἀκόμη ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ πού ἐπίσης χρησιμοποιοῦν πολυτονικό. Ἐκδότες ἀνένδοτοι στὴν ἀρχὴ μονοτονιστές, ἐκ τῶν πραγμάτων ὑπεχρεώθησαν νὰ ὑποχωρήσουν καὶ νὰ ἐκδίδουν ἐκ παραλλήλου καὶ μετὰ τὸ πολυτονικό, κατὰ τὴν ἐπιθυμία τῶν συγγραφέων.[...]

2. Τὸ μονοτονικό «ἐστέρησε τὴν γλώσσα μας ἀπὸ τὸν γενετικὸ κώδικα τῶν λέξεων της», παρετήρησε πολὺ εὐστοχα ὁ Τσιρόπουλος. Παραλλήλως ἐστένειψε τὸ γνωστικὸ πεδίο τῶν μονότονα καὶ

ἀπνευμάτιστα ἐκπαιδευθέντων ἐπικινδύνως. Ἡ σαφήνεια καὶ ἡ ἀμεσότητά τοῦ λόγου ἐχάθηκε. Τὰ μέρη τοῦ λόγου μπερδεύονται εὐκόλα μεταξύ τους. Ἡ ἔτυμολογία τῶν λέξεων ἀποτελεῖ ἄλυτο γιὰ τοὺς μονοτονικά σπουδαγμένους. Μιλοῦν γιὰ ἀφαίρεση, γιὰ ἀφαίμαξη, γιὰ αὐθαιρεσία, γιὰ ἀφύπνιση, γιὰ ἐφάπαξ, γιὰ ἐφαρμογὴ, γιὰ καθήλωση, γιὰ κάθοδο, γιὰ μεθόδευση γιὰ καθυστέρηση, γιὰ μεθόριο, γιὰ ἀφελληνισμό, γιὰ πενθήμερο, γιὰ ἀνθυπολογαγὸ, γιὰ πρωθυπουργό, γιὰ ὑφιστάμενο, γιὰ ὑφήλιο, γιὰ ἓνα πλῆθος σύνθετα καὶ στέκουν κεχηρῆτες μπροστὰ στὰ θ καὶ στὰ φ, πού δὲν βγαίνουν –κατὰ τὸ δὴ καὶ λεγόμενον– ἀπὸ ὅσα γνωρίζουν. Βλέπουν τοὺς Ἄγγλους νὰ γράφουν Hellas καὶ ψάχνουν νὰ βροῦν πού βρέθηκε αὐτὸ τὸ ἡ μπροστὰ στὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἴδιο καὶ μετὰ τὸ History, τὸ Haides, τὸ harmony, τὸ homily, τὸ hilarious, τὸ hypnotic, τὸ hypothesis κι ἓνα πλῆθος ἄλλα. Ποιὸς νὰ τοὺς ἐξηγήσει γιὰ τὴν ἔρημη τὴν δασεῖα μας, πού οἱ «χασομέρηδες» Ἄγγλοι ἀκόμη τὴν ὑπολογίζουν καὶ τὴν γράφουν; Ἀλλὰ μποροῦν, μετέτοιον ἐξοπλισμό, νὰ ἀφυπνισθοῦν καὶ νὰ καταλάβουν καὶ νὰ νοιώσουν ποιά ἀφαίμαξη πνευματικὴ τοὺς γίνεται, ποιά καθήλωση πολιτιστικὴ ὑφίσταται, ποιοὶ κίνδυνοι ἐλλοχεοῦν στὴν ἑλληνοτουρκικὴ μεθόριο καὶ στὶς παραμεθόριες περιοχές μας γενικῶς, ποιές μεθοδεύσεις γίνονται γιὰ νὰ τοὺς ὑποκλέψουν ἢ μειώσουν τὸ ἐφάπαξ, ποιές αὐθαιρεσίες γίνονται κάθε τόσο εἰς βάρος τους, σὲ πόση καθυστέρηση ταλανίζονται, σὲ ποῖο ἀφελληνισμό, στὸ τέλος, ὀδηγοῦνται ὑποδουλούμενοι στὴν προπαγάνδα τῶν ποικιλιώντων πολυεθνικῶν κολοσσῶν καὶ πόσο hilarious γίνονται ἀνὰ τὴν ὑφήλιο μετὰ τὸ νὰ μὴν ἀντιλαμβάνονται τὴν προϊοῦσα πνευματικὴ χρεωκοπία;

Αὐτὰ συμβαίνουν ὅταν ἡ ἐκπαίδευσή μας ἔβαλε ὡς ιδεῶδες τὴν ἥσσονα προσπάθεια, τὴν κατηφόρα, ἡ λογικὴ τῆς ὁποίας «εἶναι ὁ πάτος», ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Λένιν. Σιγά-σιγά θὰ διολισθήσει σὲ hyrropedia καὶ μακάριοι οἱ γρηγοροῦντες μέσα στὴν ζοφερὴ καὶ ἀσέληνη νύχτα, ὅπου μᾶς ὀδήγησε ἡ νύχτα τῆς ἀμαρτίας τῆς 11 Ἰανουαρίου 1982.

3. Οἱ μαθηταὶ πού δὲν διδάχθηκαν πολυτονικό στὸ Δημοτικὸ καὶ στὸ Γυμνάσιο-Λύκειο, ἔφθασαν στὸ Πανεπιστήμιο μετὰ ἀσύλληπτα κενά. Ὅλοι! Βεβαίως τὸ κακὸ εἶναι πολὺ πιὸ ὄρατὸ στὶς Σχολές Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν. Στὶς Φιλοσοφικές, στὶς Θεολογικές καὶ στὶς Παιδαγωγικές Σχολές, ἀπὸ τίς ὁποῖες ἀποφοιτοῦν ἄνθρωποι πού θὰ κληθοῦν

ἐν συνεχείᾳ νὰ διδάξουν στὴ Στοιχειώδη καὶ τὴ Μέση Ἐκπαίδευση, στὴν Ἀνωτέρα καὶ τὴν Ἀνωτάτη, ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ πολιτισμὸ, ἀρχαῖα κλασικὰ κείμενα, ἀγιογραφικὰ καὶ πατερικὰ κείμενα, ἱστορία, ποίηση-ἀρχαῖα, μεσαιωνικὴ καὶ νεώτερη, Παπαδιαμάντη, Κάλβο, Καβάφη, Βιζυηνό, Σεφέρη, Ἐλύτη, Σικελιανό κ.ο.κ., ἔχοντας ἐπίπεδο ἑλληνομαθείας ἀπελπιστικὰ περιορισμένο, συνήθως σὲ μέτρα βαρειᾶς ἀναπηρίας. Πολύπειρος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πού ἐδίδασκε ἐπὶ πολλὰ ἔτη Βυζαντινὴ Ὑμνογραφία, Ἀγιολογία, Κριτικὴ Ἐκδοσι Ἀρχαίων Κειμένων καὶ Παλογραφία, ὁμολογεῖ μὲ ἀπελπισία: «τὰ μαθήματα αὐτὰ γίνονται μὲ τέτοιες δυσκολίες, ἐπειδὴ ἔχουν στὴν ὕλη τους Ἀρχαῖα καὶ Βυζαντινὰ Ἑλληνικά, πού ἀνέκραζα στὸ τέλος μὲ πικρία, πὼς κάθε πέρσι καὶ καλύτερα, κάθε νέα χρονιά καὶ χειρότερα! Τὰ παιδιά μας, ἀπ' τὸ Δημοτικὸ, Γυμνάσιο, Λύκειο, ἴσαμε τὸ Πανεπιστήμιο φτωχαίνουν καὶ κουτσαίνουν γλωσσικὰ κι ἔχουν σὲ τέτοιο σημεῖο ἀλαλία καὶ ἀφωνία, πού εἶναι ἀδύνατο νὰ οἰκοδομήσεις ἐπάνω τους κάτι ἀξιόλογο ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν ἀπαραίτητων εἰδικῶν γνώσεων καὶ τῆς παιδείας γενικώτερα». Καὶ ταῦτα πρό τριετίας.

Σήμερα τὰ πράγματα ὄχι μόνον δὲν ἔχουν τὸ παράπαν βελτιωθεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον προέκοψαν ἐπὶ τὸ χεῖρον. Εἶναι ἐφιαλτικὴ ἡ εἰκόνα πού παρουσιάζουν Φιλολόγοι, Θεολόγοι, Δάσκαλοι ὅταν χρειασθεῖ νὰ ἀναγνώσουν μεγαλοφώνως ὄχι μόνο ἓνα ἀρχαῖο ἢ μεσαιωνικὸ κείμενο, Ὅμηρο, Θουκυδίδη, Γρηγόριο Θεολόγο, ἀλλὰ μία ἀπλή περικοπὴ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο ἢ τὸ Εὐαγγέλιο, πού εἶναι πῶ οἰκεῖο τὸ κείμενο ἀπὸ τὴν λειτουργικὴ του χρῆση, μιὰ Στάση τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, μιὰ σελίδα τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ἢ τοῦ Παπαδιαμάντη, ἓνα ποίημα τοῦ Καβάφη. Τὸ ἴδιο, δυστυχῶς, καὶ μὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς νεωτέρους κληρικούς μας!

4. Παρακολουθώντας τοὺς ἐκφωνητὲς καὶ σχολιαστὲς τῆς τηλεοπίας καὶ τοῦ ραδιοφώνου ἢ παραστάσεις νέων ἠθοποιῶν, ἢ ὁμιλίες πολιτικῶν καὶ μάλιστα τῶν νεωτέρων καὶ τῶν θελόντων νὰ ἐμφανίζονται περισσότερο «σύγχρονοι» καὶ «προοδευτικοί» (ὁμιλῶ γενικῶς, διότι ὑπάρχουν σὲ ὅλα τὰ κόμματα), παρακολουθώντας δημόσιους ἀγορητὲς καὶ ἄλλους κατ' ἴδιαν συζητοῦντες, παρακολουθώντας συνομιλίες νέων, φοιτητῶν, ἐφήβων καὶ παιδιῶν, θλιβεται κανεὶς κατάκαρδα ἀπὸ τὸν βαρβαρισμὸ καὶ βατταρισμὸ, πού βρῖσκει μπροστά του. Ἡ προφορὰ τοῦ ἑλλήνος λόγου ἔχει πιά

φθαρεῖ ἐπικίνδυνα. Ὅπως πολὺ σωστὰ παρατηρεῖ σχετικὰ ὁ Σαρ. Καργάκος «Μετὰ τὴν κατάργηση τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων, πού λειτουργοῦσαν ὡς ὀδικὰ σήματα ἢ ὡς μουσικὲς νότες στὴν ἀνάγνωση, ἢ προφορὰ τῶν νεοελλήνων, εἰδικὰ τῆς μονοτονικῆς γενεᾶς, δὲν ἔγινε ἀπλῶς μονότονη, ἀφοῦ ἔχασε τὴν τονικὴ παλμικότητά της καὶ τὴ ρυθμοποιία της, ἔγινε μία τρεκλίζουσα καὶ μπατάλικη προφορὰ, ὑπόκωφη, σπηλαιώδης καὶ βρυχητικὴ, γιατί ἀπλούστατα, τὸ παιδί δὲν ἔχει σαφῆ αἴσθησι τοῦ τόνου, ἀφοῦ μὲ ἠλίθιους «κανόνες» τοῦ ἔχει ἐπιβληθεῖ νὰ μὴν τονίζει τίς πῶ ἰσχυρὰ τονούμενες λέξεις, ὅπως εἶναι οἱ ἐρωτηματικὲς ἀντωνυμίες, τί καὶ ποιός καὶ ἀκόμη τὰ ἄρθρα καὶ τὰ μονοσύλλαβα ἐπιφωνήματα, ἢ νὰ τονίζει μὴ ἰσχυρὰ προσφερόμενες συλλαβές». Ζητεῖται ἐπείγοντως ἓνας Ἄγγελος Σικελιανὸς ἢ ἓνας Δημήτρης Μυράτ γιὰ νὰ μᾶς θυμίσει ξανά τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν ἀκρίβεια τῆς προφορᾶς τῆς γλώσσας μας!

5. Τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, πού ἔστω καὶ περιορισμένα διδάσκονται, εὐτυχῶς, στὴ Μέση Ἐκπαίδευση, γράφονται μὲ τὴν ἱστορικὴ τους ὀρθογραφία, στὸ πολυτονικό. Ἔτσι οἱ μαθηταὶ καλοῦνται νὰ ἀποκτήσουν ἐσπευσμένως καὶ τίς βασικὲς γνώσεις τοῦ πολυτονικοῦ, προκειμένου νὰ μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν τὸ διδασκόμενο κείμενο. Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔρχεται ἡ σύγχυση καὶ τὸ θαλάσσωμα. Τὴ μία στιγμή εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ γράφουν λ.χ. ἀμιλλῶμαι (στὸ ἀρχαῖο κείμενο) καὶ τὴν ἄλλη ἀμιλλῶμαι (σὲ νεοελληνικό). Τὴ μία ἀγαπῶ καὶ τὴν ἄλλη αγαπῶ. Τώρα εταῖρος καὶ σὲ λίγο εταῖρος. Τώρα ὑμῶ καὶ κατόπιν υμῶ. Τώρα τῶν ὑγιῶν καὶ μετὰ ταῦτα τῶν υγιῶν. Σωστὴ σχιζοφρένεια! Ἔτσι ἀπογοητεύονται εὐκόλα, σχετικοποιοῦν τὴν ἔννοια τῆς ὀρθογραφίας καὶ στὸ τέλος ὁ

καθένας γράφει όπως θέλει. Η απόσταση μέχρι την φωνητική γραφή δεν είναι μεγάλη. Ο Άντιβας δεν βρίσκεται απλώς πρό των πυλών!...

6. Τò μείζον όμως έρώτημα είναι ποιές δυνάμεις κρύπτονται πίσω από την έπιβολή του μέτρου. Έπί του σημείου αυτού έχουν γραφεί πολλά και ποικίλα, σχέση έχοντα με την πρόθεση αποκοπής των Νεοελλήνων από τις πηγές των κλασικών γραμμάτων, μέχρις και αντικαταστάσεως της έλληνικής γραφής με την λατινική και της έλληνικής γλώσσας με την άγγλική. Άραγε, εύρισκόμεθα πρό των έπιδιώξεων της παγκοσμιοποιημένης πολιτικής που αποβλέπει στην άλλοτρίωση των παραδόσεων, της ταυτότητας και της διάρκειας των λαών;

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι ή έπιβολή του Μονοτονικού και ή έπί ένα τέταρτο αιώνας έφαρμογή του,

Έπέτυχε:

A) Νά διχάσει τους ανθρώπους των Γραμμάτων.

B) Νά δυσκολέψει την έτυμολογία των λέξεων, με αποτέλεσμα την απομάκρυνση του λαού από τò άρχικό νόημά τους.

Γ) Νά έπιφέρει σύγχυση στην όρθογραφία, με κίνδυνο κατολισθήσεως στην φωνητική γραφή.

Δ) Νά στερήσει τόν γραπτό μας λόγο από την αισθητική του όμορφιά.

E) Νά καταστρέψει έν πολλοίς τή σωστή και ρυθμική προφορά του λόγου, με άφευκτη διολίσθηση στον βατταρισμό και τόν βαρβαρισμό.

Στ) Νά δυσκολέψει άφάνταστα τις κλασικές και ανθρωπιστικές σπουδές, με τραγικά για τò όλο πνευματικό έπίπεδο των Νεοελλήνων και την συνείδηση της έθνικης μας συνεχείας αποτελέσματα.

Z) Νά προβάλει ως παιδαγωγικό ιδεώδες την ήσσονα προσπάθεια και νά έπιβραβεύσει την όκηνηρία.

H) Νά δώσει τραγικά δείγματα όσφυοκαμψίας ένώπιον των μεγάλων συμφερόντων πολυεθνικών έταιρειών, διαφημιστικών γραφείων, έκδοτικών όικων, έφημερίδων και περιοδικών.

Όκτώ «έπιτυχίες», όσα και τὰ «Όυαί ύμίν» του Χριστού πρός τους Γραμματείς και Φαρισσαίους της έποχής Του...

Τò Μονοτονικό άπέτυχε:

A) Νά πείσει για την άθωότητα των κινήτρων της αίφνιδίας και δυναστικής έπιβολής του.

B) Νά κρύψει κάτω από τόν διάτρητο μανδύα της «χρησιμότητας» τò ψηλαφητό σκότος της βαρβαρότητας που φέρεi έν έαυτώ.

Γ) Νά διευκολύνει την μάθηση.

Δ) Νά προαγάγει τους σκοπούς της Παιδείας.

Η Έκκλησία, έχουσα πάντοτε πλήρη άυτοσυνειδησία ότι είναι ή Κιβωτός του Γένους, άγκαλιάζει και όλες τις έκφάνσεις του πολιτισμού του, έν αϊς και την γραπτή μορφή της γλώσσας του, με στοργή. Έτσι, φρονίμως ποιούντες και τò πνευματικό συμφέρον του Γένους προασπίζοντες, δεν έστέρξαμε, ούτε έπισήμως, ούτε άνεπισήμως, νά υίοθεήσουμε τò μονοτονικό. Έκρατήσαμε, όχι μόνο στα ιερά Γραφικά και Λειτουργικά κείμενα, αλλά και στα έγγραφα τὰ ύπηρεσιακά και στην άλλολογραφία και στις έκκλησιαστικές έκδόσεις, τò πολυτονικό. Άν κάποιος έκ των κληρικών οϊουδήτινος βαθμού μπήκαν στον πειρασμό νά χρησιμοποιήσουν μονοτονικό, πρόκειται για προσωπική τους «άμαρτία». Ός Έκκλησία της Έλλάδος έκρατήσαμε, κρατούμε και θά κρατήσουμε τò πολυτονικό. Τò ίδιο, έξ όσων γνωρίζουμε, πράττει και τò Οικουμενικό Πατριαρχείο, καθώς και τὰ Πατριαρχεία Άλεξανδρείας και Έροσολύμων και ή Έκκλησία της Κύπρου. Πείσμα; Όχι! Στείρος συντηρητισμός; Όχι! Άρνηση προσαρμογής; Όχι! Φυλάσσομε με πλήρη συνείδηση τις πνευματικές μας Θερμοπύλες. Η γλώσσα είναι πατρίδα! Έάν άφεθεί στα χέρια των βαρβάρων, στο τέλος, δεν θά όμλοϋμε, αλλά θά βαρ-βαρ-ρίζομε, και όχι μόνον γλωσσικώς. Η πανταχόθεν έξαπλουμένη παγκοσμιοποίηση έξυπηρετείται άριστα με μιá γλώσσα φτωγή, ξύλινη, ίσια-ίσια άρκετή για νά διευκολύνονται οί συναλλαγές στις τράπεζες, στα άνά τόν κόσμο άεροδρόμια και στα καταστήματα άφορολογήτων ειδών. Εύχαριστούμε, δεν θά πάρουμε!...

Γέρων Καλλίνικος

Μέ πολλή χαρά και αγαλλίαση αλλά συνάμα και δισταγμό αποδέχτηκα την πρόταση του κ. Παναγιώτη Ἀγαλιώτη νὰ εἶμαι ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀμιλητὲς τῆς ἀποψινῆς βραδιᾶς τῆς ἀφιερωμένης στὴ μνήμη ἐνὸς ἐκλεκτοῦ τέκνου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μας, τοῦ Γέροντος Καλλίνικου Μουστίκου (1914-1999)*. Τὸν εὐχαριστῶ γι' αὐτὴ του τὴν πρόσκληση. Ὁ Γέρων Καλλίνικος ἀνάλωσε τὴ ζωὴ του στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας μὲ τὴ σταθερὴ θέληση νὰ τὸν ὀδηγήσει στὴ σωτηρία. Τὴν παρουσία του πληροφορήθηκα ἀπὸ τὸν συγγραφέα τοῦ παρουσιαζομένου βιβλίου ὅταν ἦταν ἀκριβῶς στὸ στάδιο τῶν διερευνησέων του καὶ τῆς συγγραφῆς. Δὲν εὐτύχησα νὰ τὸν γνωρίσω ἐπὶ γῆς· ἐλπίζω ὁ καλὸς Θεὸς νὰ ἐπιτρέψει συνάντησή μας στὴν οὐράνια πατρίδα καὶ ἐκεῖ νὰ θελήσει νὰ μοῦ ἀπαντήσει σὲ ὅσα ἐρωτήματα θὰ τοῦ ἔθετα ἂν ὁ Θεὸς ὀδηγοῦσε τὰ βήματά μου κοντὰ του ὅσο ζοῦσε ἀνάμεσά μας.

Βιότοποι τῆς ψυχῆς

Κι ἂν ὀμιλῶ γιὰ ἐρωτήματα πρὸς ἀπάντησιν εἶναι γιὰτὶ μία μακρὰ περίοδος τῆς ἀκαδημαϊκῆς μου ζωῆς ἀφιέρωσα καὶ συνεχίζω στὴν ἔρευνα αὐτοῦ τοῦ ἄλλου, ὅπως τὸ ὀνομάζω, Ἐθνικοῦ Συστήματος Ὑγείας, πού συνιστοῦν οἱ Γέροντες μὲ τὴ θεραπευτικὴ τους στάση κοντὰ στὸ λαό. Μὲ τὴν πνευματοκίνητη διαγωγή τους συνιστοῦν θεολογικοὺς τόπους, τόπους δηλαδὴ φανερώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐνεργειῶν Του. Θὰ τοὺς ὀνομάζω «βιότοπους τῆς ψυχῆς», αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἀπαρτίζουν μίαν πνευματικὴ γεωγραφία, πού μέσα της χαράσσονται δρόμοι θεραπευτικοί. Δρόμοι πού παίρνομε γιὰ νὰ πᾶμε κοντὰ τους νὰ μᾶς ἀκροαστοῦν προσεκτικά, νὰ μᾶς συμβουλεύσουν, νὰ μᾶς καθοδηγήσουν, νὰ μᾶς παρηγορήσουν καὶ νὰ μᾶς νουθετήσουν, νὰ προσευχηθοῦν γιὰ μᾶς, νὰ μᾶς στηρίξουν, νὰ μᾶς μονοιάσουν, νὰ μᾶς κατευθύνουν, νὰ βάνουν σὲ μία τά-

* Εἰσήγηση στὸ πλαίσιο παρουσιάσεως τοῦ βιβλίου τοῦ Π. Γ. Ἀγαλιώτη *Γέρων Καλλίνικος (1914-1999), Ὁ Ἐξομολογῶν, «Ὁ τελευταῖος τῆς παλαιᾶς φρουρᾶς...»*, Ἀθήνα 2006, 520 σ. Ξενοδοχεῖο Μ. Βρεταννίας, Ἀθήνα, 26 Μαρτίου 2006.

Τοῦ Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ξη τὸ χάος πού βασιλεύει στὶς καρδιές μας.

Σιγά - σιγά δημιουργεῖται μία φήμη, ἕνας κάποιος ψίθυρος γύρω ἀπὸ ὀρισμένα ὀνόματα, γύρω ἀπὸ τὴ φανερὴ ἢ ἀφανῆ δραστηριότητά τους. Οἱ ἄνθρωποι ἀρέσκονται νὰ διηγοῦνται καὶ νὰ ἀκοῦνε ἱστορίες, πράγματα, «ὀράματα καὶ θάματα», πού συνέβησαν στοὺς ἴδιους ἢ σὲ ἄλλους. Ἡ ὄλη ἔρευνα γιὰ τὴν ὁποία πρὶν λίγο σᾶς ὀμίλησα ὀνομάστηκε «*Σχεδίασμα Πνευματικῆς Γεωγραφίας*» καὶ ἐπικεντρώθηκε στὴν ἀναζήτηση συγκεκριμένων προσώπων, γερόντων καὶ πνευματικῶν συμβούλων τοῦ προσφάτου ἢ ἀπωτέρου παρελθόντος ἀλλὰ καὶ τοῦ ζωντανοῦ παρόντος. Τὰ ἐρωτήματα στὰ ὁποῖα θέλαμε ἀπαντήσεις μποροῦν νὰ συνοψιστοῦν στὸν κάτωθι μνημονικὸ κανόνα: *Ποῖός* στὴν Ἐκκλησία μας συμβουλεύει *ποιόν* καὶ *τί*, *ποῦ*, *πῶς*, *πότε*, *γιατί*, *τί* τὸν συμβουλεύει καὶ *γιατί*; Οἱ ἀπαντήσεις θὰ ἐξυπηρετοῦσαν τὸ στόχο μας νὰ μάθουμε ἐμεῖς πρῶτα καὶ νὰ μάθουμε σὲ ἄλλους στὴ συνέχεια αὐτὰ πού ἐμεῖς μάθαμε.

Φιλότιμη προσπάθεια

Ἔχω τὴν αἴσθησή καὶ ὄχι μόνο τὴν ἐντύπωση, ὅτι ὁ φιλότιμος μαθητὴς τοῦ Γέροντα καὶ ἐρευνητῆς τοῦ βίου τοῦ μακαριστοῦ Καλλίνικου, προσπάθησε νὰ μᾶς διαζωγραφίσει τὴ μορφή του καὶ μὲ ἀντικειμενικὸ καὶ μὲ ὑποκειμενικὸ τρόπο. Ὑποκειμενικὸ γιὰτὶ ὁ ἴδιος εἶχε ἐμπειρία τῆς βιοτῆς του καὶ τῆς καθοδηγήσεώς του καὶ ἀντικειμενικὸ γιὰτὶ δὲν λυπήθηκε κόπους καὶ ἐνέργειες γιὰ νὰ συναρτήσει καὶ ἄλλους «ὀμοιοπαθεῖς» του ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνατρέξει σὲ πληροφορίες πού δὲν ἦταν εὐκόλο νὰ ἀναζητηθοῦν.

Ὁ Γέροντας, ὅπως γνωρίζομε, εἶχε πολλοὺς πνευματικοὺς σταθμοὺς στὴν πορεία του ἀπὸ τὴ γενέτειρά του τὴν Σάμο μέχρι τὴν κοίμησή του στὴν Ἀθήνα: Σάμος, Ἀθήνα, Ἐλασσόνα, Σύρος, Μέγαρο, Ἀθήνα. Ἐπρεπε, λοιπόν, ὁ Συγγραφέας νὰ ἐρευνηθεῖ πολλές πηγές πού ἀναγράφονται στὴν εἰδικὴ βιβλιογραφία πού παραθέτει στὸ τέλος τοῦ βιβλίου ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναλάβει ὁ ἴδιος ἐπιτόπιες ἔρευνες καὶ μεγάλη ἀλληλογραφία γιὰ νὰ συλλέξει ὅλα αὐτὰ καὶ τὶς μαρτυρίες κυ-

ρίως άλλων, πού στοιχειοθετοῦν τὸν βίο καὶ τὴν πολιτεία του. Οἱ εὐχαριστίες του στὴν ἀρχὴ δείχνουν τὴν ἔκταση πού εἶχε ὁ ἐρευνητικός του μόχθος καὶ μὲ πόσους «πληροφοριοδότες» εἶχε ἐπαφή. Γιὰ μένα ἦταν σὰ νὰ μετείχε στὴν ἐρευνητική μου ὁμάδα καὶ νὰ εἶχε ὡς ἀποστολὴ τὴ διερεύνηση τῆς συγκεκριμένης αὐτῆς μορφῆς τοῦ Γέροντος Καλλινίκου.

Πολλές ψυχές συγχρόνων μας, ἔχοντας στὴ ζωὴ τους ὑποστῆ τὴν εὐεργετικὴ παρουσία τους ὡς δέκτες καὶ ἀποδέκτες, αισθάνονται τὴν ἀνάγκη νὰ μὴν κρατήσουν τὸν θησαυρὸ πού τους φανερώθηκε μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό τους ἀλλὰ νὰ τὸν μεταδώσουν ὡς πομποὶ πλέον σὲ ἄλλους ἀδελφούς καὶ νὰ τοὺς κάνουν κοινωνοὺς τοῦ κοινοῦ πιά μυστικοῦ τους.

Ἐνθυμοῦμαι μία ἀνάλογη περίπτωση τῆς θεολόγου καὶ οἰκονομολόγου δ. Σωτηρίας Νούση, πού κατέγραψε τὶς ἐμπειρίες της ἀπὸ τὸν Γέροντα Ἰερώνυμο τῆς Αἰγίνης (1883-1966), τῆς ὁποίας τὸ βιβλίον εἶχε συγκινητικὴ ἀπήχηση στὶς ψυχές πολλῶν ἀνθρώπων. Στὴν πρόθεσή της νὰ συνεχίσει καὶ μὲ ἄλλες μορφές ἦταν πού συνεργαστήκαμε στὴν ἔρευνα γιὰ τὸ «Σχεδιάσμα Πνευματικῆς Γεωγραφίας».

Ἔτσι καὶ ὁ κ. Ἀγαλιώτης, μὲ τὴν ὀλοκλήρωση τοῦ συγκεκριμένου βιβλίου του θέτει ἕνα ἀκόμη δυνατὸ λίθον στὴν οἰκοδόμησιν αὐτοῦ τοῦ σχεδίου. Δὲν ἐκθέτει ἀπλῶς δεδομένα μετασηματισμένα σὲ πληροφορίες πού αὐξάνουν τὴ γνώση μας ἢ τὶς γνώσεις μας γιὰ ἕνα συγκεκριμένο ἄτομον. Τὸ θέμα εἶναι ὅτι οἱ γνώσεις αὐτὲς κατατίθενται ὡς σοφία πού προέρχονται ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν περιγραφόμενον, ἐμπλουτισμένες ἀπὸ τὴν ἀγάπην πού ἀκτινοβολοῦσε στὰ πνευματικά του παιδιὰ καὶ προέρχονται ἀπὸ τὸν ἐμπνευστὴν τὸν Κύριον τῶν δυνάμεων πού φέιδεται τῶν παιδιῶν του καὶ ἀποστέλλει τοὺς ἀπεσταλμένους του σὲ βοήθειάν τους γιὰ νὰ τὰ ἐνδυναμώσει στὸ δύσκολο ἀγῶνα τους. Ὁ ἴδιος ὁ π. Καλλίνικος ἀπο-

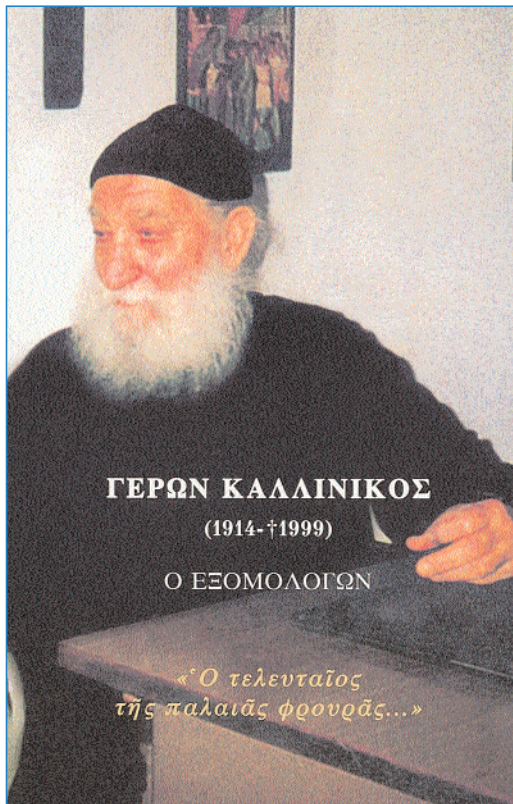
καλοῦσε τὸν Χριστὸ Ἀγάπην, ὁ Ἀγάπης μᾶς καλεῖ, ἔλεγε «ὅταν προσκαλοῦσε τοὺς πιστοὺς νὰ προσέλθουν στὸ «μετὰ φόβου Θεοῦ...» (σ. 186).

Τὸ βιβλίον δὲν μένει μόνο στὶς πνευματικὲς συνομιλίες, συμβουλές καὶ ὑποθήκες τοῦ Γέροντος. Ἡ μορφή του φανερόνεται σὲ συγκεκριμένο θρησκευτικό-ποιμαντικὸ κλίμα, καὶ στὰ ἱστορικο-γεωγραφικὰ καὶ κοινωνικο-πολιτικὰ πλαίσια μέσα στὰ ὁποῖα κινήθηκε, μὲ στόχον νὰ ἀποκομίσουμε μία καθολικὴ θέαση τοῦ προσώπου, τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου του.

Γι' αὐτὸ οἱ διαδρομές του στὸν ἐλλαδικὸν χώρον καὶ στοὺς τόπους τῆς ποιμαντικῆς δράσεώς του διακρίνονται ἀπὸ μία συνείδηση ἐναργῆ τῶν ἱστορικῶν δεδομένων. Μᾶς ἐκπλήσσει τὸ γεγονός ὅτι μερικὲς ἐνέργειες, ἀπαντήσεις, λόγια τοῦ Γέροντα ἔτσι ὅπως ἀναφέρονται, φαίνονται σὰ νὰ εἶναι «ἄτακτα», σὰ νὰ μὴν ὑπακούουν σὲ ἕνα ἐνιαῖον σχέδιον συγγραφῆς. Μία τέτοια κρίση θὰ ἦταν προφανῶς ἀδικη. Γνωρίζουμε ὅλοι πόσο δύσκολη εἶναι ἡ τακτοποίηση, τὸ συμμαζέψαι τέτοιων θεμάτων. Τὸ ὅτι σὲ κάθε πνευματικὸν σταθμὸν τοῦ Γέροντα, πού ταυτίζεται καὶ μὲ συγκεκριμένη χρονικὴ περίοδο, ἀναδεικνύονται ἴδιες στάσεις καὶ ρήσεις, αὐτὸ ὑποδεικνύει μία διαχρονικότητα καὶ διατοπικότητα γεγονότων καὶ δείχνει τὴ σταθερότητα καὶ τὸ ἀμετάβλητον τῆς συμπεριφορᾶς του. Χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, ἐμπλουτισμένος, ὅμως, μὲ τὴν ἐμπειρία του ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν του.

Ὁ λόγος τοῦ Γέροντα _____

Ὁ συγγραφέας καταφέρνει μὲ τὴ βοήθειαν τῶν μαρτυριῶν πού συνέλεξε νὰ καταγράφηται ὁ λόγος τοῦ Γέροντα ζωντανὸς καὶ δρασερός, ἀφελὴς στὴν κυριολεξία καθότι ἀφαιρετικός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔχουν ἀφαιρεθεῖ πράγματι ὅλα τὰ περιττά. Λόγος «σαλός» κάποιες φορές γιὰ νὰ ἀκουστῆ ἀπὸ ἐκείνους πού ἔχουν αὐτιὰ γιὰ ν' ἀκοῦν. Ἄλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Γέρον-

τας ήταν και «μουγγός και τυφλός». Τῶν φρονίμων ὀλίγα τὰ λόγια, γὰρ νὰ μπορεῖ ν' ἀκροᾶται, καὶ βλέποντας ἦταν σὰ νὰ μὴν ἔβλεπε. Γιὰ παράδειγμα στὸ θέμα τῆς κατακρίσεως ἔλεγε: «Ποτέ νὰ μὴν κατακρίνεις, ἂν δὲν τὸ δεῖς. Μὰ κι ἂν τὸ δεῖς νὰ τὸ σκεπάσεις μὲ μία πέτρα πολὺ βαριά...» (σ. 152).

Ἡ ἀμαρτία τοῦ ἄλλου δὲν ἦταν ἀφορμὴ ἐξουσιοδότησεως δικῆς του καὶ ἀναδείξεως τῆς ἀρετῆς του. Ἦταν ἀνθρώπος ἀγάπης καὶ πολλὲς φορές πολὺ αὐθόρμητος. «Ἄρκεῖ νὰ σέ δῶ εὐτυχισμένη καὶ θὰ ἀνέβω καὶ στὸν Ὀλυμπο μὲ τὰ πόδια», εἶπε σὲ μία πνευματικὴ του θυγατέρα. Κανεὶς ἄλλος δὲν τῆς εἶχε πεῖ τέτοια κουβέρτα στὴ ζωὴ της, οὔτε ὁ ἴδιος της ὁ πατέρας (σ. 266).

Ἡ ἀγάπη του ξεπερνοῦσε καὶ τὴν κυριακὴ προτροπὴ ὁ ἔχων δύο χιτῶνας νὰ δίνει τὸν ἕνα, γιὰτὶ ὅταν κάποιος φτωχός, ὅταν ἦταν ἀκόμη στὴ Σύρο, τοῦ εἶπε ὅτι δὲν ἔχει κουβέρτες νὰ σκεπασθεῖ, ὁ Γέροντας τοῦ εἶπε: «Νὰ κοιτά! Δὲν ἔχω ἄλλη ἀπ' αὐτή. Μία ἔχω, ἔλα ἐδῶ» (κι ἔκοψε μ' ἕνα μαχαίρι τὴ μοναδικὴ κουβέρτα ποὺ εἶχε στὰ δύο κι ἔδωσε τὴ μισή στὸ φτωχὸ ἄνθρωπο) (σ. 106).

Ὅλα αὐτὰ μαρτυροῦν τὸ πανθομολογούμενο ὅτι ὁ π. Καλλίνικος ἦταν «ὁ ἄνθρωπος τῆς προσφορᾶς καὶ ὄχι τῆς ζήτησης» (σ. 192).

Ἡ ἀγάπη γὰρ τὰ πνευματικὰ του παιδιὰ ἦταν ἀπέραντη. Ἦταν κοντὰ τους καὶ μὲ τὴ δύναμη τῆς προσευχῆς του τὰ ἐνίσχυε καὶ τὰ ἐνδυνάμωνε. Στὶς ἀμφιβολίες γιὰ τὴ σωτηρία τους ὁ ἴδιος τὰ διαβεβαίωνε: «Ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ. Σὰς ἀφήνω ἐγώ;» (266).

Συχνὰ ἔλεγε: «Ἐὰν βρῶ παρρησία στὸν Κύριο, ὅλα μου τὰ παιδιὰ θὰ τὰ πάρω κοντὰ μου. Κανένα δὲ θὰ ἀφήσω νὰ μοῦ ἀρπάξει ὁ διάβολος» (σ. 201).

Ἐνα ρίγος σὲ διατρέχει ἂν σκεφθεῖς, ὅτι σὲ παραλλαγὴ λείει τὰ ἴδια μὲ τὸν Μεγάλον Γέροντα Βαρσανούφιο στὴν 212 Ἀπόκρισή του. Ἀναφερόμενος στὴ μεγάλη παράθεση κατὰ τὴ μέλλουσα κρίση ἐξηγεῖ πὼς θὰ γίνεῖ:

«Ἐκαστος τῶν ἁγίων, προσφέρων οὓς ἔσωσεν υἱοὺς τῷ Θεῷ, λαμπρῶ τῇ φωνῇ μετὰ πολλῆς καὶ μεγάλης τῆς παρρησίας, θαυμαζόντων τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, καὶ ὄλων τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων λέγει: “Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ ἃ μοὶ ἔδωκεν ὁ Θεός”. Καὶ οὐ μόνον αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν παραδίδωσι τῷ Θεῷ· καὶ τότε γίνεται ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν· εὐξασθε οὖν ἵνα φθάσωμεν. Μακάριος γὰρ ὁ προσδοκῶν καὶ φθάνων» (Βίβλος Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου, σ. 133β· βλ.

καὶ Α. Μ. Σταυρόπουλου, *Ποιμαντικὴ τῆς καθημερινῆς ζωῆς*, Ἀθήνα 1992, σ. 167).

Μὲ τὴν ἀγάπη συνεδύαζε καὶ τὴν ἄκρα ταπείνωση. Γιὰ ὅποιο θεολογικὸ θέμα προέκυπτε ἔλεγε: «Δὲν ξέρω. Εἶμαι ἀνάξιος. Πήγαινε σὲ θεολόγους...» (σ. 140). Δὲν ἐνδιαφέρθηκε ποτέ γιὰ προβολὲς καὶ ἐπαίνους. Ἦταν πάντα σὲ ἀφάνεια, ἀνεχόμενος ἅπαντας, ἀκόμα καὶ τὶς ἀδικίες, ποὺ ἕνας κοινὸς ἄνθρωπος θὰ ἀντιδρούσε, θὰ ἀγανακτοῦσε. Συνήθιζε νὰ λέγει: «Εἶμαι ὑποτακτικὸς ἐγώ. Τί νὰ πῶ; Ἡ ἀποστολή μου εἶναι νὰ δοξάζω τὸ Θεὸ διὰ τὰ πάντα! Εἶμαι ὑποτακτικός» (σ. 141).

Ὑποτακτικὸς αὐτὸς ποὺ καθοδήγησε μυριάδες ψυχὲς στὴ διάρκεια τῆς ἐξομολογητικῆς του διακονίας τόσο ὥστε ὁ ὑπότιτλος τοῦ βιβλίου «Ὁ ἐξομολογῶν» νὰ προέρχεται ἀπὸ τὴ μακρὰ του θητεία στὴν ἀσκηση τῆς πνευματικῆς πατρότητος. Ἡ συνείδηση αὐτοῦ τοῦ λειτουργήματος συνδέεται ἀκριβῶς μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη του. Δὲν ἠθελε προσωπολατρεῖες. Ἦταν ἀντίθετος μὲ τὴ δημιουργία σώματος ὀπαδῶν, ἔλεγε: «Ὁ Θεὸς ὅταν σοῦ δίνει ἕναν πνευματικὸ πατέρα, στὸν δίνει ὄχι γιὰ νὰ γίνουμε προσωπολάτρες. Ἀλλὰ νὰ τὸν ἔχουμε ὡς πρότυπο τῶν ἀρετῶν του καὶ νὰ παίρνομε αὐτὲς ὡς παράδειγμα στὴ ζωὴ μας» (σ. 263).

Ἡ τιμὴ, θὰ ὑποστήριζα, ὅτι πρέπει νὰ μεταβαίνει στὸ πρωτότυπο, στὸ Χριστὸ γὰρ νὰ εἶναι Αὐτὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι. Μία τέτοια στάση θὰ ὀδηγήσει ἀσφαλῶς στὴν ἀποφυγὴ τοῦ φαινομένου τοῦ Γεροντισμοῦ καὶ τῆς αὐτοπροβολῆς ποὺ καταλήγει σὲ αὐτοπροσβολή.

Ὁ Γέροντα Πορφύριου συνείδηση ὅτι ἦταν «ὁ τελευταῖος τῆς παλαιᾶς φρουρᾶς». Ἀσφαλῶς εἶχε τὴ στερρὰ ἐλπίδα ὅτι σύντομα τὴν σκυτάλη θὰ τὴν ἔπαιρνε ἡ νέα φρουρά. Πρέπει νὰ εὐχηθοῦμε στὴ σημερινὴ ἡμέρα ποὺ μνημονεύουμε τὸν πατέρα Καλλίνικο καὶ συμπίπτει μὲ ὀλικὴ ἐκλειψὴ τοῦ ἡλίου, ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης νὰ ἀναδείξει νέους ἀστέρες φωτεινοὺς στὸν ἀστερισμὸ τῶν διαλαμπάντων γερόντων γιὰ νὰ παρακαλέσουν τὸν λαὸ του σὲ ἐποχὴ δύσκολη ὥστε νὰ μὴν ἀπολίπει ἡ ἐλπίδα.

Ἐμεῖς, ἀπομένει νὰ συγχαροῦμε τὸν συγγραφέα γιὰ τὴν εὐκαιρία ποὺ μᾶς ἔδωσε σκιαγραφώντας τὸν Γέροντα νὰ φανερώσει τὴ λαμπρὴ βιοτὴ του ποὺ θὰ φωτίσει πολλοὺς στοὺς δρόμους τῆς σωτηρίας.

**Ἡ Ποιμαντική
Παρέμβαση
τοῦ Ἱερέως**

ΚΑΘΕ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, εἴτε τὸ θέλει εἴτε ὄχι, περνᾷ ἀπὸ τῆ μιᾶ ὄχθη τῆς ζωῆς στὴν ἄλλη, γεύεται τὸν θάνατο. Ἐφόσον τὸ πέρασμα αὐτὸ εἶναι γεγονὸς ἀναπόφευκτο δημιουργεῖται ἕνα ψυχολογικὸ πρόβλημα. Τί εἶναι ἄραγε καλύτερο, νὰ ἀδιαφορεῖ ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ γεγονὸς καὶ νὰ ἀρνεῖται νὰ τὸ ἀντιμετωπίσει ἢ νὰ συνειδητοποιήσῃ τὴν πραγματικότητά τοῦ γεγονότος;

Ὁ Φρόνιτ ὑποστήριζε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐνῶ γνωρίζει ὅτι εἶναι θνητός, ἔχει τὴν κακὴ συνήθεια νὰ τὸ ξεχνᾷει.

Ἡ ἀντίδραση τοῦ ἀνθρώπου στὸ γεγονὸς τοῦ θανάτου ἐνεργοποιεῖται πολλές φορές

Ποιμαντική Πενθούντων (α')

Τοῦ Πρωτ. κ. Σπυρίδωνος Λόντου

ἀνεπίγνωστα. Οὔτε ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος εἶναι σὲ θέση νὰ γνωρίσει πόσο τὸν συγκλονίζει ἡ ἀπώλεια τῆς ζωῆς τοῦ συνανθρώπου του. Ὅσο ἀπωθεῖ τὴν ἰδέα τοῦ θανάτου τόσο τὸ πρόβλημα μεγαλώνει, ὅσο ἀντιμετωπίζει εὐσυνείδητα τὸ πρόβλημα, διευκολύνει τὴν προσαρμογὴ του στὴν νέα πραγματικότητά ποὺ καλεῖται νὰ βιώσει μὲ τὴν ἀπουσία τοῦ προσφιλοῦς του προσώπου. Ὑπάρχουν ὁμως δύο δεδομένα στὴν ὅλη κατάσταση. Ὁ ἄνθρωπος θὰ πεθάνει σίγουρα ἀλλὰ δὲν γνωρίζει τὸ χρόνο. Τὸ αἰφνίδιο τοῦ θανάτου μᾶς κάνει νὰ περιμένουμε μερικοὶ μὲ ἀγωνία καὶ φόβο καὶ ἄλλοι δημιουργικά, νοιώθοντας ὅτι ἀποτελεῖ τὴν πλήρωση τῆς ζωῆς καὶ τὴν γέφυρα γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ, τὸ θριαμβευτικὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν πρόσκαιρο ὕπνο στὸ ξημέρωμα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἱερεὺς, λοιπόν, καλεῖται νὰ πείσει τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο ποὺ πενθεῖ ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦ θανάτου δὲν ἀποτελεῖ τὸ τέλος τῆς πνευματικῆς σχέσεώς του μὲ τὸν θανόντα. Ἐξάλλου ἡ Ἐκκλησία διαιρεῖται σὲ δύο μέ-

ρη: τὴν ἐπίγεια (στρατευομένη) καὶ τὴν οὐράνια (θριαμβεύουσα), τὰ ὅποια ἀλληλοπεριχωροῦνται. Τὸ χριστιανικὸ πένθος εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ εἰδωλολατρικὲς συνήθειες, ἐφόσον πιστεύουμε στὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, τὴν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, τὴν αἰώνιο ζωὴ καὶ τὴ μέλλουσα κρίση. Ἐφόσον δὲ ὁ Θεὸς εἶναι πατέρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἄρα καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε ἀδέλφια μεταξύ μας. Ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, ὁ ἀναγεννημένος καὶ πνευματικὰ καταρτισμένος, δὲν φοβᾷται τὸν θάνατο καὶ ὅταν πενθεῖ γιὰ τὸ χαμὸ ἐνὸς προσφιλοῦς τοῦ προσώπου ἀναπέμπει θερμὴ καὶ ἀδιάλειπτη προσευχὴ καὶ ὄχι θρήνους καὶ κοπετούς.

Οἱ πενθοῦντες ἀδελφοί μας διακρίνονται στοὺς ἀπαρηγόρητους, στοὺς λυπημένους ἀλλὰ ὑπομένοντες, στοὺς ἀδιάφορους καὶ στοὺς ἐντελῶς ἀπίστους. Κάθε περίπτωση ἀπαιτεῖ εἰδικὴ μεταχείριση καὶ προσέγγιση.

Ὁ Ἱερεὺς, ὡς φορέας καὶ μεταδότης τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, ὀφείλει νὰ προσφέρεται ὀλόψυχα καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις στὸν πενθοῦντα ἀδελφό του, νὰ τὸν ἀναγνωρίζει, νὰ τὸν ἀποδέχεται μέσα στὴν εἰδικὴ ψυχολογικὴ κατάσταση στὴν ὁποία ἔχει περιέλθει καὶ νὰ τοῦ προσφέρεται μέσα στὸ πνεῦμα τῆς ἀνθρώπινης κατανόησης καὶ ἀγάπης.

Ὁ Ἱερεὺς ὀφείλει νὰ γκρεμίσει τὸ «ψυχρὸ τεῖχος» ποὺ ὑψώνεται ἀνάμεσα σὲ αὐτὸν καὶ τὸν πενθοῦντα, τὸ ὁποῖο καταδικάζει τὸν θλιβόμενο σὲ μιᾶ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ καθυστέρηση, στὸν πνευματικὸ θάνατο μὲ ὅλες τὶς συνέπειες στὴν ψυχοσωματικὴ του ὄντοτητα. Νὰ ἀνοίξει σπλάγχνα ἀγάπης καὶ οἰκτιρμῶν μὲ σκοπὸ τὴν καθοδήγησή του πρὸς ὁδοὺς σωτηρίας, χωρὶς ἔχνος ιδιοτέλειας καὶ ἀνταπόδοσης τῆς ἀγαπητικῆς αὐτῆς σχέσης. Μὲ πλήρη συνείδηση τῆς ποιμαντικῆς του εὐθύνης, ὀφείλει νὰ ἀξιοποιήσῃ τὸ ἱερατικὸ του χάρισμα ὥστε νὰ συμπαρασταθεῖ ἀποτελεσματικὰ στὸν πενθοῦντα. Ὁφείλει νὰ εἶναι «ἔτοιμος ἀεὶ πρὸς ἀπολογία παντὶ τῷ αἰτοῦντι λόγον περὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐλπίδος» (Α' Πέτρ. 3,15).

Ἡ διακοικὴ αὐτὴ προσφορὰ τοῦ Ἱερέα δὲν εἶναι δεδομένο ὅτι θὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ.

Είναι μάλιστα πιθανό οί σωτηριολογικές διαστάσεις της ποιμαντικής του διακονίας να μὴν γίνονται κατανοητές. Ἡ προσπάθεια παρουσίας καὶ παρέμβασής του ἀπαιτεῖ τὴν ἀξιοποίηση κάθε προσφερόμενης γνώσης, μεθόδου καὶ τεχνικῆς γιὰ νὰ καταφέρει νὰ βοηθήσει καὶ νὰ σώσει τοὺς πενθοῦντες.

Ἡ Ποιμαντικὴ τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ τοῦ Χριστοῦ δὲν μπορεῖ νὰ μείνει ἀδιάφορη ἀπέναντι στὸν πενθοῦντα ἀδελφό μας, ἀλλὰ νὰ ἐπιδιώκει, μέσα ἀπὸ τὴν κατὰ Θεὸν οἰκοδομὴ του, τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς του. Πρόκειται γιὰ ἓνα πολὺ σοβαρὸ πνευματικὸ ἔργο ποὺ ἀπαιτεῖ μεγάλη προσπάθεια ἀπὸ τοὺς ποιμένες της.

Στὴν Ἐνορία

ΕἶΝΑΙ ΓΕΓΟΝΟΣ ἀναμφισβήτητο ὅτι ἡ παλιὰ κοινωρία ἔχει ἀλλάξει. Δὲν κατευθύνεται πλέον ἀπὸ τὴν παράδοση, ἀλλὰ ὡς καταναλωτικὴ καὶ διαρκῶς μετακινούμενη πλέον, κατευθύνεται ἀπὸ ἔξω. Ἡ παλιὰ μορφή πειθαρχίας στὴν οἰκογένεια ἔχει χαλαρώσει καὶ στὴ θέση της ἦλθε μιὰ ἀγωγή ποὺ στηρίζεται στὴν κατανόηση. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ταυτίζονται συνειδητὰ μὲ τὴν Ἐκκλησία λιγοστεύουν.

Οἱ ἀποθνήσκοντες χριστιανοὶ ἀδελφοί μας ἀνήκουν σὲ κάποια ἐνοριακὴ κοινότητα. Ἐνῶ στὶς μικρὲς πόλεις καὶ γενικώτερα στὴν ἐπαρχία, ὅπου ἡ Ἐνορία ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ψάλλεται, κατὰ κύριο λόγο, στὸν Ἐνοριακὸ Ναὸ καὶ ἀκολουθεῖ ἡ ταφή στὸ κοιμητήριο, στὶς μεγαλουπόλεις ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ἀκόμη καὶ τὰ ἱερὰ μνημόσυνα ψάλλονται συνήθως ἐκτὸς ἐνορίας, στὸν κοιμητηριακὸ Ναὸ.

Ἡ πρακτικὴ αὐτὴ εἶναι ἀποτέλεσμα ἀφενὸς τῆς χαλαρῆς σχέσεως τῶν συγγενῶν μὲ τὴν Ἐνορία καὶ ἀφετέρου τῆς εὐκολίας ποὺ παρέχει ὁ συνδυασμὸς Ναὸς κοιμητηρίου καὶ ταφῆ.

Ἡ διαφοροποίηση αὐτὴ προκαλεῖ ποιμαντικὸ πρόβλημα, ἀφοῦ ἡ Ἐνορία δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἐκδηλώσει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς

Ἐκκλησίας γιὰ τοὺς πενθοῦντες ἐνορίτες, τὴν οἰκογένεια καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ βάρος νὰ μετατοπίζεται στοὺς Ἐφημερίους τῶν κοιμητηριακῶν Ναῶν.

Προτάσεις

Οἱ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ Ἱερεῖς τῶν κοιμητηρίων νὰ τονίζουν στοὺς συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ ὅτι ἀνήκουν πνευματικὰ στὴν ποιμαντικὴ εὐθύνη τῆς Ἐνορίας τους, ὅπου μποροῦν νὰ ζητήσουν τὴν στήριξη, συμπαράσταση καὶ ἐνίσχυση ποὺ ἐπιζητοῦν, νὰ τελοῦν τὶς ἱερὲς ἀκολουθίες καὶ τὰ ἱερὰ μνημόσυνα, χωρὶς βέβαια αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι οἱ ἴδιοι δὲν πρέπει νὰ δώσουν τὰ ἀνάλογα ποιμαντικὰ φάρμακα ὅπου ἀπαιτεῖται.

Οἱ Ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν νὰ καταρτίσουν ὁμάδες μὲ τὴν βοήθεια τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου, οἱ ὁποῖες θὰ ἐπισκέπτονται ἐτοιμοθάνατους ἀσθενεῖς γιὰ πνευματικὴ συμπαράσταση καὶ ὅπου μποροῦν νὰ κάνουν διακριτικὴ ὑπόμνηση γιὰ ἐξομολόγηση καὶ θεία κοινωρία τῶν ἀσθενῶν. Ἀκόμη ἡ ὁμάδα αὐτὴ μπορεῖ νὰ βοηθήσει μὲ τὴν παροχὴ στοιχειωδῶν ἐξυπηρετήσεων, ἐφόσον χρειάζονται, σὲ θέματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν διεξαγωγή τῆς κηδείας.

Πρωτίστως μετὰ τὴν κηδεία ἡ ὁμάδα πρέπει, μὲ τὴν ἀποδοχὴ καὶ συγκατάθεση τῶν πενθούντων, νὰ διατηρεῖ τὴν ἐπαφή μαζί τους μὲ σκοπὸ τὴν πνευματικὴ συμπαράστασή τους. Ὁ Ἱερεὺς τῆς Ἐνορίας πρέπει νὰ συμμετέχει στὴν τέλεση τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας, ιδίως ὅταν αὐτὴ γίνεῖ στὸν Ναὸ τοῦ κοιμητηρίου.

Μετὰ καὶ τὴν ταφὴ καλὸ θὰ ἦταν νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ γιὰ τὴν συμπαράσταση στὸ πένθος τους καὶ νὰ ὑπάρξει μέριμνα γιὰ λύσεις σὲ ὁποιοδήποτε πρόβλημα ἀντιμετωπίσουν. Ἐξάλλου ἡ ἀρχὴ τῆς ἀμοιβαίας προσωπικῆς σχέσης ἐφημερίου-ἐνοριτῶν εἶναι καθοριστικὴ τῆς ἰδανικῆς Ἐνορίας, μιᾶς καὶ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς «τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτὰ... ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ (Ἰωάν. 10, 3-4).

Τοῦ Πρωτ. κ. Κωνσταντίνου Καλλιανού

ΟΣΑ ΚΑΤΑΘΕΤΩ ἐδῶ εἶναι βιώματα μιᾶς εἰκοσιπεντάχρονης διακονίας σέ κάποιον ἱστορικό ναό, ἐνός ἀπό τοὺς παλιούς «μαχαλάδες» –ἔτσι ἀναφέρει τὶς ἐνορίες στοῦ Κατάστιχό του ὁ τότε Ἐπίσκοπος– τοῦ νησιοῦ. Τὰ ὅσα δὲ γράφονται ἐδῶ εἶναι αὐτούσιες ἐμπειρίες, στὶς ὁποῖες ἐμπεριέχεται τὸ στοιχεῖο τῆς ἐόρτιας ἀτμόσφαιρας, ἀλλὰ καὶ τῆς Χαρμολύπης. Τίποτε παραπάνω. Γιατὶ τῆ διάρκεια τῆς ποιμαντικῆς μας διακονίας, ὅπως καὶ τὰ πάντα, μᾶς τὰ ὀρίζει Ἐκεῖνος, στοῦ ὁποίου τὸ θέλημα ἔχουμε ὑποταχθεῖ, ἢ προσπαθοῦμε ἐν ὑπακοῇ νὰ περάσουμε «τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Μεθέορτα βιώματα ποιμαντικῆς διακονίας

Ἄπο νωρίς, ἴσως καὶ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου, ἄρχισαν οἱ προετοιμασίες γιὰ τὴν Πανηγυρὴ του Ἁγίου. Προφθαίναμε δὲ μέχρι στὶς 27 Ἰουλίου πού γιόρταζε! Ὅμως ὅλα ἔπρεπε νὰ συγυριστοῦν, νὰ ταχτοποιηθοῦν, νὰ φρεσκαριστοῦν: ἀπὸ τὰ τζάμια μέχρι τὰ μανουάλια· ἀπὸ τὰ καντήλια μέχρι καὶ τὶς λουσέρνες τοῦ ἱεροῦ.

Ξεστρώθηκαν τὰ καθημερινὰ ἐνδύματα τῆς Ἁγίας Τράπεζας, τῆς Πρόθεσης καὶ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ ναοῦ. Βγῆκαν ἀπὸ τὰ συρτάρια τὰ καλά, τὰ ἐπίσημα, σιδερώθηκαν στὴν «κόλα» καὶ ἔτσι μορφοντύθηκε ἡ ἐκκλησιά. Λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴ Γιορτὴ μαζεύτηκαν κάποιες γυναῖκες ἀπὸ τὴ γειτονιά καὶ γυάλισαν τὰ μεγάλα, τὰ μπρούτζινα μανουάλια, τὰ μικρότερα, ἀλλὰ καὶ τὰ «Εἰσοδικά», καθὼς καὶ τὰ «σαμντάνια» ἀπὸ τὸ ἱερό. Ἔτσι, ὅλα πῆραν τὴν πρώτη τους μορφή, τὴ γυαλάδα καὶ τὴ λάμψη, ὡσὰν νὰ βγῆκαν ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀπὸ τὸ καμίνι τοῦ χαλκῆς, χλωρὰ ἀκόμα, θανυμάσια στὴ τέχνη καὶ τὸ

κάλλος τους, μὲ ἐλπίδες γιὰ γιορτές φορτωμένα καὶ χαρὲς... Ποῦ νᾶξεραν ὅμως πόσες λαμπάδες κεκοιμημένων ἐνοριτῶν θὰ φιλοξενούσαν καὶ μάλιστα ἐκείνων πού, εἴτε τὰ θαύμασαν καὶ κολακεύτηκαν πού ἀπόχτησε ἡ ἐκκλησιά τους καλὸ μανουάλι, εἴτε ἐκείνων πού ἔδωσαν ἀπὸ τὸ ὑστέρημα τὸν ὀβολὸ τους, γιὰ νὰ τ' ἀγοράσουν οἱ ἐπίτροποι!

Τὸ δάπεδο, τὰ στασίδια, οἱ πόρτες κι ὅλα σφουγγαρίστηκαν μὲ προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια. Μέρη τώρα, γιὰ τὰ χέρια χρόνο μὲ τὸ χρόνο ὅλο καὶ λιγοστεύουν, καθὼς ἐγκαταλείπουν οἱ ἐνοριτες τὶς παλιές τους κατοικίες καὶ κτίζουν σπίτια σύγχρονα, εὐρύχωρα, ἀνετα, ὅπου ὅμως οἱ μνήμες εἶναι μηδενικές καὶ ἡ συναισθηματικὴ φόρτιση ἀπὸ τὴν παρου-

σία τῶν ἱερῶν σκιῶν τῶν προγόνων ἀνύπαρκτη. Νὰ γιὰτὶ χάνουμε τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν παράδοση. Ἐπειδὴ τεμαχίζουμε τὸ χρόνο καὶ κρατᾶμε ὅ,τι μᾶς βολεῦει. Λιγοστεύει, λοιπόν, ὁ κόσμος, ὅπως

λιγοστεύει ὁ ὑπόλοιπος χρόνος «τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Τὴν παραμονὴ τῆς Γιορτῆς ἀπὸ νωρίς, ἀφοῦ ὅλα ἐτομάστηκαν, «κατέβηκε» ἀπὸ τὸ προσκυνητᾶρι ἡ βαρεῖα Εἰκόνα τοῦ Ἁγίου καὶ στολίστηκε μὲ τ' ἀργυρὰ καὶ τὰ χρυσὰ ἀφιερῶματα. Ἀρχαῖα ἀφιερῶματα, πού δὲ γνώριζε κανεὶς τὸ βάθος τοῦ χρόνου τους, οὔτε τὶς πονεμένες ψυχὲς πού τὰ πρόσφεραν στὴ Χάρη Του. Τσαπράκια, σταυροί, κορῶνες κ.ἄ... Μιὰ σειρὰ ἀπὸ χρυσοποικιλτα ἢ ἀργυρὰ κοσμήματα, πού στὰ σπλάχνα τους κρύβουν ἓνα ὄνομα, ἄγνωστο μὲν σέ μᾶς, γνωστὸ ὅμως στὸ Θεὸ καὶ τὸν Ἅγιο, πού μαζὶ του ἔχει εἰσπράξει τὴν ἄδολη προσευχὴ καὶ τὴν καρδιακὴ κατάθεση αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελικοῦ δίλεπτου (πρβλ. Λκ. 21,3).

Λίγα ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν «ταυτότητα», δηλαδὴ γνωρίζουμε τὸν ἀφιερῶτή. Καὶ δὲν τὸ ξεχνοῦμε, γιὰτὶ ὁ καθένας εἶναι μιὰ ἰδιαίτερη περίπτωσις ἀνθρώπου, πού φορτωμένος ἀρρώστεια, πόνου καὶ ἀπελπισία προσφεύγει στὸν «ἄμισθον ἰατρὸν», τὸν Ἅγιο.

Στά χρόνια τῆς εικοσιπενταετοῦς μου ιερατικῆς διακονίας κανένας δὲ ζήτησε νὰ μάθει τίνος εἶναι αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀφιέρωμα. Μόνο μιὰ γιαγιά, κουρασμένη ἀπὸ τὸ φαρμάκι καὶ τὰ χρόνια ἤρθε μετὰ τῆ γιορτῆ καὶ μοῦ εἶπε μὲ τρεμάμενη φωνή, σὰ νὰ ἦταν ἔτοιμη νὰ κλάψει: «*Γιατὶ παπαῦ μ' δὲν ἔβαλες στὰ χαρίσματα καὶ τὸ ρολοὶ τ' παιδιοῦ μ'»*». Ρώτησα καὶ μὲ πληροφόρησαν πὼς ὁ γιὸς τῆς γιαγιάς, ὅταν ἦταν ἄρρωστος πρὶν ἀπὸ χρόνια, εἶχε χαρίσει στὸν Ἅγιο τὸ παλιὸ ρολοὶ τσέπης. Τὸ ἀναζήτησα καὶ τὸ ἔδειξα στὴ γιαγιά ἐξηγώντας της πὼς δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ προστεθεῖ στὰ ἄλλα κοσμήματα, γιατί ἦταν ἀρκετὰ βαρὺ. Τὸ εἶδε καὶ χάρηκε. Δὲ θυμᾶμαι τί εἶπε. Πέρασαν ἀπὸ τότε γύρω στὰ εικοσιτρία ἢ εικοσιτέσσερα χρόνια. Τὸ ρολοὶ ἐκεῖνο πάντως μοῦ θυμίζει κάποιον. Κι αὐτὸς εἶναι ἢ καημένη ἢ γιαγιά πού γρήγορα ἔφυγε, γιὰ νὰ βρεῖ τὸ χαμένο της γιό. Καὶ τὸ ρολοὶ ἀπομένει μάρτυρας ἱκανὸς καὶ σιωπηλὸς μιᾶς προσφορᾶς, μιᾶς παράκλησης καὶ μιᾶς καρποφόρας ἀναζήτησης πού δίδαξε πολλά.

Ὅμως ὑπάρχουν καὶ μιὰ σειρά ἀπὸ «*χαρίσματα*», τὰ ὁποῖα δὲν θὰ τὰ γυρέψει κανένας. Ἄλλὰ κάθε χρόνο, κατὰ τὴν παραμονὴ καὶ τὴν ἡμέρα τῆς Πανηγύρεως, οἱ σκιές τῶν κεκοιμημένων καὶ ιδιαίτερα αὐτῶν πού τὰ πρόσφεραν, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ σκύβουν ἀπὸ τὸ ὕψος πού βρίσκονται καὶ θ' ἀγάλλονται, καθὼς θὰ βλέπουν τὴν Εἰκόνα πλουμισμένη καὶ μὲ τὴ δικιά τους ψηφίδα - προσφορά.

Μόλις χτυπήσουν οἱ καμπάνες τὴν ὥρα τοῦ Ἑσπερινοῦ μαζί μὲ τὰ πρόσφορα κομίζονται καὶ οἱ φροντισμένες γλάστρες μὲ τὰ βασιλικά, γιὰ νὰ ὁμοφροστολίσουν τὸ ναό, δοξολογία κι αὐτὰ στὸν Ἅγιο, αἰῶνες τώρα.

Τὰ πρόσφορα, πού δὲν εἶναι τὰ παλιά, τὰ ζυμωτὰ στὸ σπίτι, ἀλλὰ τ' ἀγορασμένα ἀπὸ τοὺς φούρνους, τὰ πηγαίνουν οἱ ἐορτάζοντες σὲ λευκὲς καθαρὲς πετσέτες, πολλὲς ἀπὸ τίς ὁποῖες εἶναι κεντημένες. Μόνο πού τὰ τελευταῖα χρόνια ὅπου κυριαρεῖ τὸ νάυλον κάποιοι τὰ φέρνουν μέσα σὲ τέτοιου εἴδους τσάντες γιὰ εὐκολία. Ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ

λάδι· δὲν τὸ φέρνουν στὰ παλιά χρωματιστὰ μπουκαλάκια, τὰ ὁποῖα τὰ παίρνανε πίσω, ὅταν ὁ ἐπίτροπος ἀδειάζε τὸ περιεχόμενο στὸ μεγάλο δοχεῖο, ποτὲ ὅμως ἐντελῶς ἀδεια, γιὰ νὰ μὴν ἀδειάσει τὸ σπίτι, ἀλλὰ σὲ πλαστικὰ μπουκάλια πού τ' ἀφήνουν στὸ ναό.

Ὅσον ἀφορᾶ δὲ στὰ λουλούδια μὲ τὰ ὁποῖα στολίζουν τὴν Εἰκόνα, λίγα εἶναι ἀπὸ τίς γλάστρες τῶν σπιτιῶν. Τὰ περισσότερα ἔχουν ἀγοραστεῖ ἀπὸ τὸ ἀνθοπωλεῖο. Εἶναι καὶ αὐτὸ σημεῖο τῶν καιρῶν, πού ἀπαιτοῦν πιά τὴν εὐκολία καὶ τίποτε παραπάνω.

Ἄφοῦ χτυπήσουν τρεῖς φορές οἱ καμπάνες, ἀρχίζει τὸ Μικρὸ Ἀπόδειπνο, στὸ ὁποῖο καὶ παρεμβάλεται ὁ Μέγας Παρακλητικὸς κανόνας καὶ στὴ συνέχεια ὁ Μέγας Ἑσπερινός, μὲ τὴ λιτάνευση τῆς Εἰκόνας ἀπὸ τὰ ἴδια σοκάκια, πού ἔχουν κιόλας ἀσβεστωθεῖ καὶ συγυριστεῖ. Μὲ τὴν ἐπιστροφή ψάλλεται ἡ Λιτὴ, τὰ Ἀπόστιχα, τὰ Ἀπολυτικά καὶ τέλος ἡ Ἀρτοκλασία. Γιατὶ ἐδῶ ἀκολουθεῖται, αἰῶνες τώρα, τὸ ἀγιορείτικο τὸ Τυπικὸ καὶ δὲν χωράει καμμία καινοτομία, γιατί εἶναι σωστὴ ἀσέβεια.

Μὲ τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας μοιράζεται ὁ εὐλογημένος ἄρτος κι ὅλοι καρτεροῦν τὸ πρῶι ὅπου ἀρχίζει ὁ Ὅρθρος καὶ ἡ Πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία. Μὲ τὸ τέλος δὲ ὄλων αὐτῶν, οἱ πιστοὶ ἐξέρχονται στὴ δροσερὴ τὴν πλατεῖα ὅπου κάτω ἀπὸ τὴν πλατεῖα φυλλωσιὰ τοῦ πλατάνου φωτίζονται μὲ τὸν ἀγιασμό, λαμβάνουν τὸ ἀντίδωρο καὶ τὸ κέρασμα κι εὐχονται καὶ τοῦ χρόνου...

Παλιότερα, γιὰ τὴ μικρὴ αὐτὴ ἐνορία ἡ ἡμέρα τῆς Πανηγύρεως τοῦ Ἁγίου ἦταν ἀργία. Κανένας δὲν πήγαινε «*σαόξου*», ἐξοχὴ δηλαδή, ἀλλὰ τιμοῦσε τὸν παπποῦ, τὸν Ἅγιο προστάτη τῆς ἐνορίας του. Ἐβαζε τὰ καλά του, σεργιανοῦσε στοὺς ἐορτάζοντες, στὸ σπίτι πάντα ἦταν τὸ καλὸ φαῖ πάνω στὸ τραπέζι καὶ γενικὰ ὅλη ἡ μικρὴ ἐνοριακὴ κοινότητα γιόρταζε, χαιρόταν, ἀναπανόταν καὶ πανηγύριζε. Γιατὶ τότε ἤξερε τί ἠθελε...

*τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος 2004,
μετὰ τὴν Πανήγυρη*

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμοῦ

Κρίνω σκόπιμο νὰ κάνουμε μία μικρὴ διακοπὴ στὴν ἀλληλογραφία μας προκειμένου νὰ παρουσιάσω μία πρόταση γιὰ καλοκαιρινὴ μελέτη. Ἐπωφελοῦμενοι ἀπὸ τὴν ἀνάπαυλα τῶν διακοπῶν, διαβάζουμε πιὸ πολὺ ἀπὸ ὅσο τὸ πράττουμε κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους. Σκέφθηκα λοιπὸν νὰ μοιραστῶ μὲ τοὺς ἀδελφούς μου κάποιες προτιμήσεις μου. Δὲν ἀποτελοῦν αὐθεντία, ἀπλὰ ἓνα σημεῖωμα γιὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ πού μου ἄφησαν κάτι σημαντικό, πὺ θεώρησα ὅτι θὰ μπορούσαν νὰ

σῖα, ἀλλὰ εὐχάριστο στὴν ἀνάγνωση. Θίγει ζητήματα καίρια γιὰ τὴν χριστιανικὴ ὀρθόδοξη ταυτότητα καὶ γιὰ τὸ νόημα τῆς παράδοσης στὸν σύγχρονο κόσμο.

– **Γεωργίου Φίλια** *Παράδοση καὶ ἐξέλιξη στὴ Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας*, ἔκδ. Γρηγόρη. Μιὰ σοβαρὴ μελέτη γιὰ τὸ φλέγον ζήτημα πὺς ἐξελίσσεται ἡ παράδοση στὴ λειτουργικὴ ζωὴ. Διεξέρχεται μὲ ἀνεση δεδομένα ἀπὸ τοὺς ἀποστολικούς ἕως τοὺς σύγχρονους καιρούς. Σὲ μία ἐποχὴ συγχύσεως τῶν ὄρων αὐτὴ ἡ νηφάλια ἀντιμετώπιση ἔρχεται νὰ βοηθήσει καθοριστικὰ τοὺς κληρικούς ἐκείνους πὺ ἐνδιαφέρονται, ὄχι μόνο γιὰ τὸ τί τελοῦν στὴ Λατρεία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ τί τελοῦν ἔτσι.

– **Δημήτρη Καραγιάννη** *Ρωγμές καὶ ἀγγίγματα*, ἔκδ. Ἄρμος. Ὁ συγγραφέας, ψυχοθεραπευτὴς καὶ πιστός, ἀποπειρᾶται μίᾳ συνάντησης ψυχολογίας καὶ πνευματικῆς ζωῆς πὺ ἀποδεικνύεται πολὺ γόνιμη. Ἀποκαθιστᾶ τῖς χριστιανικὲς ἀρετὲς στὴν καθαρότητά τους, μακριὰ ἀπὸ μίζερες παραφθορὲς, συντελώντας ἔτσι στὴν ἐξυγίανση τῆς θρησκευτικότητάς μας. Βιβλίο πολὺτιμο γιὰ πνευματικούς καὶ πιστούς, βιβλίο πὺ καλύπτει ἓνα κενό, βιβλίο πὺ τὸ χρειαζόμασταν ἀπὸ καιρό.

– **Βασιλείου Φανάρα**, *Υποβοηθουμένη ἀναπαραγωγή: ἠθικοκοινωνικὴ προσέγγιση*, ἔκδ. Παλίμψηστον. Ἡ πιὸ ὀλοκληρωμένη διαπραγματεύση ἑνὸς ζητήματος γιὰ τὸ ὁποῖο συχνὰ οἱ πνευματικοὶ μας ἀναρωτιοῦνται. Μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς διδακτορικῆς διατριβῆς ἀλλὰ μὲ τὸ πλεονέκτημα τῆς ἱατρικῆς καὶ θεολογικῆς ἐνημέρωσης γύρω ἀπὸ τὴν ἐξωσωματικὴ γονιμοποίηση.

– Περνώντας σὲ «θύραθεν» περιοχὲς θὰ εἶχα νὰ προτείνω *Τὸ ἄρωμα τῆς γῆς μας* τῆς **Κευζὲ Μουράτ**, ἔκδ. Ὀκεανίδα. Ἄμεσες ἐμπειρίες καὶ καταγραφὲς, καθόλου θεωρία. Μέσα ἀπὸ συνεντεύξεις καὶ μὲ τῖς δύο πλευρὲς παρουσιάζεται τὸ δράμα τοῦ παλαιστινιακοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖο μας ἐνδιαφέρει γιὰ πολλοὺς λόγους: καὶ διότι πρόκειται γιὰ ἀνθρώπους πὺ τυραννοῦνται ἀπὸ τοὺς

Προτάσεις γιὰ τὸ καλοκαίρι

εὐεργετήσουν τὴν ψυχὴ μας καὶ τὴν διακοπὴν μας.

– **Κυριάκου Μαρκίδη** *Τὸ ὄρος τῆς σιωπῆς: ἀναζητώντας τὴν Ὀρθόδοξη Πνευματικότητα* (ἔκδ. Διόπτρα). Ἐνα σημαντικό ἐκδοτικὸ γεγονός γιὰ τὴν Ἀμερικὴ, ὅπου πρωτοκυκλοφόρησε στὰ Ἀγγλικά, χωρὶς νὰ παύει νὰ ἀποτελεῖ πολὺτιμη εἰσαγωγὴ στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὸν Ἕλληνα. Ὁ συγγραφέας ἐξερευνᾷ σὰν ἀρχάριος ρωτώντας ἓναν συγκεκριμένο γέροντα (μὲ τὸ ψευδώνυμο Μάξιμος) γιὰ διάφορες πτυχὲς τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα. Ἡ διαλογικὴ του μορφή καὶ τὰ παρένθετα ἀφηγηματικὰ στοιχεῖα τὸ καθιστοῦν εὐχάριστο στὴ μελέτη, ἐπεξηγηματικὸ, κατατοπιστικὸ.

– **Ἐπισκόπου Διοκλείας Καλλίστου Γουέαρ** *Ἡ ἐντὸς ἡμῶν βασιλεία*, ἔκδ. Ἀκρίτας. Σὲ νέα ἔκδοση μὲ πρόσθετα κεφάλαια, αὐτὸ τὸ σημαντικό βιβλίο συνδυάζει παρατηρήσεις πνευματικῆς ζωῆς μὲ ἐκκλησιολογικὲς ἀλήθειες.

– **π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν**, *Ἡμερολόγιο*, ἔκδ. Ἀκρίτας. Μεγάλο σὲ ὄγκο καὶ σὲ σημα-

ισραηλινούς (γι' αυτό αντιδροῦν καὶ αὐτοὶ μὲ ἐξ ἴσου ἀπαράδεκτους τρόπους), καὶ διότι βρίσκονται πολὺ κοντὰ μας γεωγραφικά, καὶ διότι ἀρκετοὶ εἶναι ὀρθόδοξοι. Ὡς πολῖτες τοῦ κόσμου ποὺ εἴμαστε μὲ τὸ βιβλίο αὐτὸ γινόμαστε μέτοχοι τῶν ἀνθρωπίνων παθημάτων καὶ ἐμπλουτίζεται ἡ προσευχή μας.

– Ἄς μὴν παραλείψω δυὸ κλασικὰ ἑλληνικὰ διηγήματα μὲ ἄμεσο ποιμαντικὸ ἐνδιαφέρον. Κατ' ἀρχὴν τοῦ **Γεωργίου Βιζηννοῦ**, *Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρός μου* (Διηγήματα, ἔκδ. Νεφέλη). Μὲ ἀριστοτεχνικὸ τρόπο ξεδιπλώνει μπροστὰ μας τὸ πρόβλημα τῆς ἐνοχῆς καὶ τὸν σκληρὸ ἀγῶνα ποὺ κάνει ἡ ψυχὴ γιὰ νὰ τὸ ἐπιλύσει. Ἐναν ἀγῶνα ποὺ ταλαντεύεται ἀνάμεσα στὴν αὐτοθυσία καὶ στὴ θρησκοληψία. Σοφὰ ποιῶν ὁ συγγραφέας μας ἀρνεῖται νὰ λάβει θέση γιὰ τὸ τί ἀπὸ τὰ δυὸ συμβαίνει στὴν περίπτωση τῆς μητέρας του, τουίζοντας ἔτσι τὸ μυστήριό τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς.

– Ἐπίσης τὸ θαυμάσιο *Ὁ πάπα-Νάρκισσος*, τοῦ **Δημητρίου Βικέλα** (Χαρμολύπη, ἔκδ. Ἀκρίτας). Ἐνας κληρικὸς ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴ φοβία τοῦ θανάτου ποὺ τὸν κατέρχεθε ὅταν ἀναγκάζεται νὰ σταθεῖ ἐνώπιον τῆς ποιμαντικῆς του ἀποστολῆς. Ἐνα δεῖγμα τοῦ πῶς ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ κατορθώσει τὴν ὑπέρβαση.

– Τέλος, κάποια ἀναφορὰ σὲ περιοδικὰ. Τὸ τεῦχος τῆς *«Νέας Ἐστίας»* τὸ ἀφιερωμένο στὸν Φῶτη Κόντογλου ἀντιμετωπίζει μὲ σεβασμὸ καὶ υἱικὴ ἀγάπη τὴν σημαντικὴ αὐτὴ μορφή τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Προσπαθεῖ νὰ ἀποδώσει δικαιοσύνη, ἐκείνη ποὺ ἀρμόζει πρὸς τοὺς πατέρες μας: τοὺς ἀναγνωρίζουμε μὲ εὐγνωμοσύνη ὅ,τι καλὸ μας κληροδότησαν, ταυτόχρονα ἐπισημαίνοντας ἐκεῖνα στὰ ὁποῖα ἀστόχησαν λόγω τῶν καιρῶν ἔτσι ὥστε νὰ μὴν τὰ ἐπαναλάβουμε.

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ συστήσω ἐνθέρμως δυὸ ἐξαιρετικὰ περιοδικὰ τῆς Θεσσαλονίκης. *Τὸ Πανδοχεῖον* (ἀπὸ τὴν ἐνορία Ἄναλῆψεως, τηλ. 2310-830306,) καὶ τὴν *Ἐπίγνωση* (τηλ. 2310-948233). Ἐχουν φιλοξενήσει

κείμενα-ἐκπληξή θεολογικῆς σοφίας καὶ πάλλουσας καρδιάς. Μιὰ εὐλογία γιὰ τὰ ἐκδοτικὰ μας πράγματα.

Ἄς κλείσω μὲ μία διευκρίνιση. Κάποιες φορές μοῦ τίθεται τὸ ἐρώτημα μήπως θὰ ἦταν προτιμότερο στὰ ἄρθρα μου νὰ ἀναφέρομαι συχνότερα στὰ παραδείγματα πρὸς μίμησιν παρὰ στὰ προβλήματα ποὺ συναντῶνται κατὰ τὴν διακονία μας. Ἡ εὐλογία αὐτὴ ἔνσταση ἔχει μία ἀπλὴ ἀπάντηση.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς ἡ δύναμη τοῦ καλοῦ παραδείγματος εἶναι μεγάλη καὶ ἱκανὴ νὰ ἐμπνέει. Αὐτὴ, ὅμως, δὲν ἀποτελεῖ μονόδρομο καὶ λόγο νὰ μὴν ἀναλύονται οἱ προβληματικὲς καταστάσεις. Ὁ Τολστόι, νομίζω, γράφει πὼς «οἱ εὐτυχισμένες οἰκογένειες μοιάζουν μεταξύ τους, ἐνῶ οἱ δυστυχισμένες δυστυχοῦν μὲ διαφορετικὸ τρόπο ἢ κάθε μιὰ». Ἡ παρατήρηση αὐτὴ ἐπιβεβαιώνει αὐτὸ ποὺ οἱ Πατέρες τόνισαν, ὅτι τὸ καλὸ εἶναι ἀπλὸ ἐνῶ τὸ κακὸ πολυειδές.

Καὶ ἐδῶ μπορῶ νὰ καταθέσω καὶ τὴν δική μου ἀνάμνηση ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν ἱατρικῶν μου σπουδῶν: τὰ συγγράμματα ποὺ περιέγραφαν τὴ φυσιολογικὴ λειτουργία τοῦ ὀργανισμοῦ ἦταν σχετικὰ λίγα, ἐνῶ ὅσα ἀνέλυαν τὴν παθολογία του ἀσυγκρίτως πολλαπλάσια. Ἡ ἀρρώστια πάντα εἶναι πολυποικιλῆ καὶ χρειάζεται νὰ τὴ γνωρίσεις καλὰ γιὰ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσεις ἐπαρκῶς. Οἱ μεθοδεῖες τοῦ πονηροῦ ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρώπινη περιπλοκὴ ποὺ συμμαχεῖ μαζί τους ἀπαιτοῦν ἄπλετο φῶς γιὰ νὰ ἀποδυναμωθοῦν.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ προβαίνουμε σὲ διερευνήσεις καὶ ἀναλύσεις τῶν δυσκολιῶν καὶ ἀρρωστημάτων τῆς ἱερατικῆς διακονίας. Γιὰ νὰ ἀνοίξουμε τὸ δρόμο στὴ θεραπεία τους. Γιὰ νὰ ἐτοιμάσουμε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου.

Εὐλογημένο καλοκαίρι! Εὐχομαι νὰ ξεκουραστεῖτε!

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ thermosv@otenet.gr.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Ἡ ἐγκληματικότητα καὶ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν

Συγκλονισμένη ἢ κοινὴ γνώμη παρακολούθησε κατὰ τὶς τελευταῖες ἑβδομάδες τὴν ὑπόθεση τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ μικροῦ Ἄλεξ –ρωσικῆς καταγωγῆς– στὴν Βέροια. Ἄν καὶ τὴν στιγμή πού γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς δὲν ἔχει ξεκαθαρίσει πλήρως τὸ σκηνικὸ ὡς πρὸς τοὺς ἐνόχους καὶ τὶς ἀκριβεῖς λεπτομέρειες, ἐν τούτοις προκαλεῖται δικαιολογημένη συζήτηση καὶ προβληματισμὸς γιὰ τὸ μεγάλο θέμα τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων. Πολλοὶ ὀμιλοῦν ἀπὸ τὸν γραπτὸ καὶ ἠλεκτρονικὸ Τύπο γιὰ τὶς εὐθύνες τῶν γονέων καὶ τῶν δασκάλων, γιὰ τὰ παιδιά - θύματα τῶν διαζυγίων καὶ τῶν διαλυμένων οἰκογενειῶν κ.λπ., ἐλάχιστοι ὅμως θέτουν τὸ ἐρώτημα: «Τί πρότυπα δίνουμε στὰ παιδιά μας; Ποιά πρότυπα τοὺς παρέχει ἡ παιδεία, τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα, τὰ σχολικὰ βιβλία;» Ἡ ἀπάντηση μπορεῖ νὰ φανεῖ σὲ ὀρισμένους «συντηρητικὴ», ἀλλὰ εἶναι γεγονὸς ὅτι στὴν ἐποχὴ μας δὲν καλλιεργοῦνται τὰ πρότυπα τῶν Ἁγίων, τῶν Ἡρώων, τῶν Ἐθνικῶν Ἐυεργετῶν. Δὲν προβάλλεται ὁ καλὸς Σαμαρείτης τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν καλλιεργεῖται ἡ συνείδηση τοῦ «ἐμεῖς» πού πρέπει νὰ τίθεται πάνω ἀπὸ τὸ «ἐγώ», κατὰ τὴν γνωστὴ ρῆση τοῦ Ἰωάννη Μακρυγιάννη. Καὶ προξενεῖ κατάπληξη γιατί σὲ μία τέτοια ἐποχὴ ἐπιμένουν ὀρισμένοι στὴν ἀλλοίωση ἢ καὶ κατάργηση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν γιὰ τὰ Ὁρθόδοξα Ἑλληνόπουλα. Πῶς θὰ διαπλάσουμε χαρακτήρες ἂν δὲν διδάξουμε τὶς Χριστιανικὲς ἀρετὲς, τὴν ἀγάπη, τὴν μακροθυμία, τὴν ταπείνωση; Πῶς θὰ μειώσουμε τὴν παιδικὴ παραβατικὴ ἀνὰ δὲν διδάξουμε στὰ παιδιά τῆς «ἐξοπλιστικῆς ἡλικίας» τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῶν Πατέρων. Μποροῦν ὅλα αὐτὰ νὰ γίνουν μὲ τρόπο κατανοητὸ καὶ εὐσύνοπτο, ἀρκεῖ νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅλοι τὴν παιδευτικὴ καὶ κοινωνικὴ

ἀξία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν σὲ μία ἐποχὴ κρίσεως ἀξιών. Ἄς ἀφήσουμε τοὺς πειραματισμοὺς, τὶς δηθεὶν Θρησκευσιολογίες καὶ τὰ πυροτεχνήματα περὶ «οὐδετερόθρησκου σχολείου» καὶ ἄς βοηθήσουμε νὰ ξεδιψάσουν τὰ νεαρὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια ἀπὸ «πηγὴν ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Μία σχολικὴ ἑορτὴ γιὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο

Μέσα στὸ βαρὺ κλίμα τῆς θλίψεως καὶ τοῦ προβληματισμοῦ γιὰ τὰ γεγονότα τῆς Βέροιας ἔρχονται κάποιες παιδικὲς καὶ σχολικὲς ἐκδηλώσεις καὶ μᾶς γεμίζουν χαρὰ καὶ ἐλπίδα. Ἀναφέρομαι συγκεκριμένα στὴν ἑορτὴ λήξεως τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα στὸ Βεάκειο Θερινὸ Δημοτικὸ Θέατρο Πειραιῶς στὶς 6 Ἰουνίου τ.ἔ. παρουσία τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου Σεβ. κ. Σεραφεῖμ καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ δημοτικῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως. Εἶναι πραγματικὴ εὐλογία νὰ βλέπει δεκάδες παιδιά ὄλων τῶν τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ νὰ τραγουδοῦν γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα, νὰ χορεύουν παραδοσιακοὺς χοροὺς καὶ τὸ κυριότερο νὰ παρουσιάζουν μία πολυπρόσωπη καὶ ἀψεγάδιαστη παράσταση μὲ θέμα τὴν ζωὴ καὶ τὴν διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Τὸ θεατρικὸ αὐτὸ ἔργο ἔχει τὸν τίτλο «Παῦλος: Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀπόστολος τῆς Εὐρώπης» καὶ ἀποτελεῖ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Σχολείου στὸν Πανελλήνιο μαθητικὸ διαγωνισμὸ μὲ τὸ ἴδιο θέμα πού προκήρυξαν τὸ Γραφεῖο Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Μάλιστα τὴν βραδύα τῆς ἐκδηλώσεως ἀνακοινώθηκε ὅτι ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Διαγωνισμοῦ ἐπέλεξε μεταξὺ τῶν βραβευμένων καὶ τὸ συγκεκριμένο θεατρικὸ ἔργο τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ἱ.Μ. Πειραιῶς. Τὸ ἔργο παρου-

σιάζει τὰ κυριότερα στάδια τῆς ζωῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μὲ ἀποκορύφωμα τὴν ὁμιλία του πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Τονίζει δὲ τὴν τιμὴ πού ἐγένετο στὴν Ἑλλάδα καὶ στοὺς Ἕλληνας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ ἀποτελέσουν τὴν πύλη εἰσόδου τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν Εὐρώπη. Ὅλοι ἐντυπωσιασθήκαμε ἀπὸ τὰ ἐπιλεγμένα κείμενα πού χρησιμοποιήθηκαν, ἀπὸ τὴν σκηνοθεσία καὶ σκηνογραφία καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόδοση τῶν ἐρασιτεχνῶν ἠθοποιῶν, δηλαδὴ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Σχολείου. Εἶναι ἀξιέπαινοι ὅλοι οἱ συντελεστὲς τῆς παραστάσεως, ὅπως ἐπίσης εἶναι ἀξιέπαινοι καὶ ὅσοι ἐργάστηκαν γιὰ τὴν ὑλοποίηση τοῦ Πανελληνίου Διαγωνισμοῦ γιὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο. Χιλιάδες ἑλληνόπουλα τοῦ Δημοτικοῦ, τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου ἐργάστηκαν καὶ μόχθησαν γιὰ νὰ παρουσιάσουν κάτι ἀξιόλογο σχετικὸ μὲ τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν. Οἱ ὥρες πού ἀφιέρωσαν σ' αὐτὰ τὰ ἔργα θὰ ἀποτελέσουν χρήσιμο ἐφόδιο σὲ ὅλη τους τὴν ζωὴ. Ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ εὐλογεῖ ὅλους τοὺς μαθητὲς μας, τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς γονεῖς.

Ἡ ἀλήθεια γιὰ τὸν προσηλυτισμὸ

Μὲ δηλώσεις τῆς πρὸς τὸν Τύπο στὶς 25 Μαΐου τ.ἔ. ἡ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Μαριέττα Γιαννάκου ἀπέριψε τὴν πρόταση βουλευτῶν διαφόρων κομμάτων τὴν σχετικὴ μὲ τὸν προσηλυτισμὸ. Ἡ ἐν λόγω τροπολογία ζητοῦσε νὰ μετατραπῆ τὸ ἀδίκημα ἀπὸ πλημμέλημα σὲ πταῖσμα. Ἡ κ. Ὑπουργὸς διευκρίνισε ὅτι «δὲν ὑπάρχει ζήτημα, ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει καταδικασθεῖ ἀπὸ διεθνὲς δικαστήριον». Ἐχει ἰδιαιτέρη σημασία ἡ δήλωση αὐτὴ, πού γίνεται ἀπὸ τὰ πλέον ἀρμόδια χεῖλη, διότι κατὰ καιροὺς ὀρισμένα πολιτικὰ πρόσωπα ζητοῦν τὴν κατάργηση τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ προσηλυτισμοῦ μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δηθεν ἡ χώρα μας ἔχει ὑποστῆ σχετικὲς καταδίκες ἀπὸ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριον Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου. Ὅρισμένοι μάλιστα ἀναφέρουν συχνὰ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα σὲ τηλεοπτικὲς συζητήσεις, χωρὶς νὰ λαμβάνουν τὴν δέουσα ἀπάντηση. Ἡ Ὑπουργὸς ὑπῆρξε σαφής: Οὐδέποτε ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία πού ἀπαγορεύει τὸν προσηλυτισμὸ ἔθεωρήθη ὡς ἀντιβαίνουσα μὲ τὶς εὐρωπαϊκὲς Συμβάσεις περὶ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ὅρθως, λοιπόν, παραμένει ἐν ἰσχύι

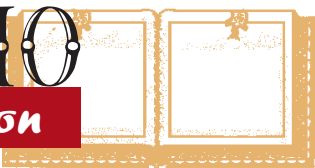
ἡ σχετικὴ νομοθεσία. Οὐδεὶς σὸφρων ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ νὰ γίνουμε ξέφραγο ἀμπέλι γιὰ κάθε παραθρησκεία καὶ καταστροφικὴ λατρεία πού ἀποσκοπεῖ στὴν ἐκμετάλλευση τῆς ἀγνοίας ἢ τῶν ψυχολογικῶν προβλημάτων κάποιων συνανθρώπων μας. Ἡ ἀσκηση ψυχολογικῆς πιέσεως γιὰ νὰ ἀλλάξει ἓνα ἄτομο τὶς θρησκευτικὲς του πεποιθήσεις εἶναι καταδικαστέα ἀπὸ ὅποιαδήποτε πλευρὰ καὶ ἂν προέρχεται. Ἄς εὐχηθοῦμε νὰ παραμείνει σταθερὴ ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία στὴν θέση τῆς αὐτῆ ὅπως ἐκφράζεται ἀπὸ τὴν ἰσχύουσα νομοθεσία.

Ἡ ὁμολογία πίστεως τοῦ Γ. Μπαμπινιώτη

Ἰδιαιτέρη ἐντύπωση καὶ συγκίνηση προκάλεσε πανελληνίως ἡ ὁμολογία Πίστεως τοῦ διακεκριμένου γλωσσολόγου καὶ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Μπαμπινιώτη κατὰ τὴν βράβευσή του ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας (7-6-2006). Ὁ διεθνoὺς κύρους ἐπιστήμων καὶ δάσκαλος ἐδήλωσε εὐθαρσῶς ὅτι εἶναι συνειδητὸ μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅτι ὁμολογεῖ πίστιν στὸν Τριαδικὸ Θεό, ὅτι ὑπῆρξε τυχερὸς πού εἶχε κατηχητὴ στὰ νεανικά του χρόνια τὸν τότε λαϊκὸ Ἀναστάσιο Γιαννουλάτο, σήμερα Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας, καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι νὰ ἀντισταθοῦν σθεναρὰ στὴν λασπολογία ὀρισμένων «ἀπαιδευτῶν συνθηματολόγων» κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Στὸ τέλος τῆς ἐκδηλώσεως διενεμήθη στοὺς παρευρισκομένους ἓνα τεῦχος περιέχον συλλογὴ ἄρθρων τοῦ κ. Μπαμπινιώτη ὑπὸ τὸν γενικὸ τίτλο «Ὁμολογία Πίστεως». Παραθέτουμε ὀρισμένες σκέψεις του πού πρωτοδημοσιεύθηκαν στὸ *Βῆμα* τῆς 9-7-1995: «Τί εἶδους προσωπικότητες θὰ διαμορφώσῃ ἡ ἑλληνικὴ παιδεία, ἂν δὲν διδάξῃ στὸ Ἑλληνόπουλο τὴ διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ Χριστιανισμοῦ (πού δὲν εἶναι μόνον ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ εἶναι πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ἀγάπη, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ἡ θυσία γιὰ τὸν ἄλλο, ἡ μόρφωση ἠθικῆς, ἐλεύθερης καὶ ἀσυμβίβαστης προσωπικότητας, ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια κ.λπ.), ἂν δὲν διδάξῃ τὸν ρόλο τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν ἱστορικὴ πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ;». Ἐλπίζουμε νὰ ἀπευθύνεται σὲ ὧτα ἀκουόντων.

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Πρωτοπρ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, Δρος Θ.

Η ΝΕΚΡΩΣΙΜΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Κατά τους χειρόγραφους κώδικες 10-12ου αιώνας

Έντυπωσιακό σέ ὄγκο και προσεκτικό στην ἐπιστημονική ἀνάπτυξη τοῦ θέματος τὸ νέο ἔργο τοῦ π.

Θεμιστοκλέους μᾶς γέμισε χαρὰ ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐξέπληξε, καθὼς ἐδῶ και ἀρκετὰ χρόνια παρακολουθοῦμε τὴν ἐξέλιξή του, τόσο ὡς κληρικοῦ ὅσο και ὡς ἐπιστήμονα. Τὸ δίτομο αὐτὸ ἔργο, πὺν ἀποτελεῖται ἀπὸ περισσότερες ἀπὸ 1300 σελίδες, εἶναι ἡ διδακτορική διατριβὴ τοῦ στὸ Ποντιφικὸ Ἰνστιτοῦτο Ἀνατολικῶν Σπουδῶν τῆς Ρώμης. Θέμα δύσκολο και πρωτότυπο, πὺν σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὴν δογματική τῆς Ἐκκλησίας μας σχετικὰ μὲ τὴν μετὰ θάνατον ζωὴ και τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνά-

σταση και πὺν εἶναι ἀποτέλεσμα ἐπισταμένης μελέτης τῶν χειρογράφων πὺν χρονολογοῦνται στὸ διάστημα 10-12ου αἰ. Τὰ χειρόγραφα αὐτὰ ἀπηχοῦν, ὅπως σημειώνει ὁ συγγραφέας, τὴν πρώτη παράδοση τῶν νεκρωσίμων, ἔτσι ὅπως λειτουργοῦνταν τότε πὺν καταγράφηκαν γιὰ πρώτη φορά. Ἐπομένως εἶναι ἐξαιρετικὰ σημαντική ἡ γνώση και ἡ μελέτη τους σήμερα, ὅποτε συχνὰ γενικῶς ἡ παράδοση παραθεωρεῖται ἀπὸ ὀρισμένους... Στὸν πρῶτο τόμο ἐξετάζεται κάθε πτυχή τοῦ θέματος (προετοιμασία, ἐνδυσση, τακτοποίηση τοῦ κεκοιμημένου, τοποθέτηση στὸ ναὸ, κεριὰ, καμπάνες, ἄμφια, θυμίαμα, εὐχές, ψαλμοί, δοξολογία, Ἀπόστολος-εὐαγγέλια, ταφή κ.λπ.) μὲ ἀναφορά και ἀνάλυση τῆς χειρογράφης παράδοσης. Ἴδιαίτερα ἐνδιαφέρων εἶναι και τὸ κεφάλαιο πὺν ἀσχολεῖται μὲ τους ὑμνογράφους και τὸ ὑμνογραφικὸ ἔργο τους στην νεκρῶσιμη ἀκολουθία. Ὁ δεύτερος τόμος περιλαμβάνει κριτική ἐκδοση τῶν χειρογράφων πὺν χρησιμοποιοῦνται. Ἀσφαλῶς ὁ χῶρος μας δὲν ἀρκεῖ οὔτε γιὰ μία ἀπλή ἀναφορά τοῦ περιεχομένου τοῦ ἔργου. Αὐτὸ πὺν μπορούμε νὰ σημειώσουμε εἶναι ὅτι πρόκειται γιὰ μία πολὺ σημαντική συστηματική ἐργασία, πὺν συμβάλλει δυναμικὰ στὴ μελέτη τῆς χειρογράφης παράδοσης τῆς Λειτουργικῆς τῆς Ὁρθοδοξίας και ὁ συγγραφέας ἀξίζει τὰ θερμὰ συγχαρητήριά μας γιὰ τὸν κόπο ἀλλὰ και γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα.

I. M. XATZHΦΩTHΣ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΥΣ ΚΟΣΜΑΝ & ΔΑΜΙΑΝΟΝ

Ψάλλει Βυζαντινὸς Χορὸς Ἱεροψαλτῶν

Ἰ. Μητροπολις Θεσσαλονίκης, Ἰ. Ν. Ἁγίων Ἀναργύρων

Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι Κοσμάς και Δαμιανὸς οἱ θαυματουργοί, κατὰγονταν ἀπὸ τὴν Ρώμη. Ἦταν ἀδελφοί και κατεῖχαν τὴν ἱατρική τέχνη, τὴν ὅποια ἀσκοῦσαν δωρεὰν και θεράπευαν ἀνθρώ-

πους και ζῶα χωρὶς νὰ ζητοῦν καμία ἄλλη ἀμοιβὴ παρὰ μόνο τὴν πίστη και τὴν ὁμολογία στὸν Χριστὸ τῶν θεραπευομένων. Τελείωσαν μαρτυρικὰ τὸ βίον τους κατὰ τὸ ἔτος 284 μ.Χ. ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν ἀνταδέλφων Καρίνου και Νουμεριανοῦ. Μάλιστα οἱ ἅγιοι ἀπήλλαξαν τὸν βασιλιὰ Καρίνο ἀπὸ τὴν ἀσέβειά του, μὲ θαῦμα πὺν ἐπιτέλεσαν σ' αὐτὸν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁμολογίας τους, ὅποτε αὐτὸς και ὅσοι ἦταν μαζί του ὁμολόγησαν τὸν Χριστὸ ὡς μόνο ἀληθινὸ Θεό. Καὶ ἄλλα ἄπειρα θαύματα ἐπιτέλεσε ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἁγίων ὅσο ζοῦσαν και ἀκόμα περισσότερα τελεῖ μετὰ τὴν κοίμησή τους σὲ ὅσους τοὺς ἐπικαλοῦνται μὲ πίστη. Ἡ μνήμη τους εορτάζεται τὴν 1η Ἰουλίου. Ὁ ψαλλόμενος Παρακλητικὸς Κανὼνας εἶναι ποίημα τοῦ ἀειμνήστου ὑμνογράφου τῆς Μ.τ.Χ.Ε. Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου. Στὸν παρόντα ψηφιακὸ δίσκο ψάλλει Βυζαντινὸς Χορὸς Ἱεροψαλτῶν ὑπὸ τῆ διεύθυνση τοῦ Νικολάου Χαμαπτζόγλου.

MAPINEΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

«Οἱ ἐν πάσῃ τῇ γῆ μαρτυρήσαντες...»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ (Α' Ματθαίου)

(Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30)

**Τοῦ Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη,
Πρωτοσυγκέλλου Ἱ. Μ. Ξάνθης**

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἑορτὴ τῶν Ἁγίων Πάτων, εἶναι ἀφιερωμένη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας στὴν ζωσα ὁμολογία τῶν Ἁγίων καὶ στὴν ἐν Χριστῷ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ διὰ τῶν Ἁγίων.

Γιὰ τὴν Ἐκκλησία οἱ Ἅγιοι εἶναι οἱ «καλῶς τὸν ἀγῶνα τελέσαντες καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντες», εἶναι ὅλοι ὅσοι ἐνώθησαν καὶ ἐνώνουνται μέσα στὴν Ἐκκλησία μὲ τὴν ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὅλοι ὅσοι φανερόνουν τὴν ἔνωσή τους μὲ τὴν ὁμολογία τῆς πίστεως τους στὸν Χριστό.

Οἱ Ἅγιοι μὲ τὴν ζωὴ καὶ τὴν πίστη τους ὁμολογοῦν ὅτι μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Θεοανθρώπου Χριστοῦ φανερώθηκε στοὺς ἀνθρώπους ἡ αἰώνια ζωὴ. Μαρτυροῦν καὶ διαλαλοῦν ὅτι ζώντας ἐν Χριστῷ προγευόμαστε καὶ ζοῦμε τὴν αἰώνια ζωὴ ἤδη ἐδῶ στὴν γῆ.

Ὁ ἁγιασμός τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἔργο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ φανερώνει τὴν ὀργανικὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Χριστό. Οἱ Ἅγιοι γιὰ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν εἶναι ἀπλῶς καλοὶ, ἐνάρετοι καὶ ἠθικοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ οἱ «ἐν ἑτέρῃ μορφῇ Χριστός». Ὁ προορισμός τοῦ Ἁγίου, ὅπως καὶ κάθε ἀνθρώπου, εἶναι ἡ ὑπαρξιακὴ ἔνωσή του μὲ τὸν Χριστό καὶ ἡ φανέρωσή Του μέσα ἀπὸ τὴν ὑπαρξή του σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου καὶ ἡ θαυματουργία του ἀποτελεῖ τὴν ὁδὸ γιὰ τὴν ἀνακάλυψη καὶ προσέγγιση τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, καὶ ταυτόχρονα εὐκαιρία νὰ ἀποδεχθοῦμε οἱ ἄνθρωποι τὴν κοινωνία τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ἅγιοι φανερόνουν μέσα στὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀνύψωση τοῦ ἀνθρώπου στὴν αἰώνια ζωὴ. Ζώντας οἱ Ἅγιοι στὸν κόσμο φαίνονται «ὡς μηδὲν ἔχοντες», ἐνῶ κατὰ Θεὸν εἶναι «οἱ τὰ πάντα κατέχοντες». Εἶναι φορεῖς τῆς θεοανθρώπινης ζωῆς τοῦ Κυρίου καὶ γίνονται ὁ παράδεισος τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ βίος καὶ ἡ διδασκαλία τῶν Ἁγίων μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι καὶ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ὁμολογία καὶ τὴν πίστη του στὸν Χριστό ἂν ἀφεθεῖ ἐλεύθερα καὶ μὲ ἐμπιστοσύνη στὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ,

θα αἰσθανθεῖ τὴν παρουσία καὶ τὴν ἀγάπη Του, ὅπως οἱ μαθητὲς ποὺ ἄφησαν τὰ πάντα καὶ ἀκολούθησαν τὸν διδάσκαλό τους. Ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, ὁ ἅγιος, ἐμπιστεύεται μὲ ταπείνωση καὶ ἀγάπη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔτσι μπολιάζει τὴν ὑπαρξή του μὲ τὴ δύναμη καὶ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἦταν καὶ συνεχίζει νὰ εἶναι μέχρι σήμερα, ἡ πρακτικὴ τῶν μαρτύρων, τῶν ἀσκητῶν καὶ τῶν νεομαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ Ἅγιοι ἄφησαν ὅλη τους τὴν ζωὴ καὶ ὁμολόγησαν τὴν πίστη τους στὸν Χριστό καὶ κέρδισαν, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες, τὴν αἰώνια ζωὴ. Κάθησαν, ὅπως λέγει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, στὴν Βασιλεία τῶν οὐρανῶν δίπλα στὸν θρόνο τοῦ Κυρίου, ἔλαβαν ἑκατονταπλάσια ἀπ' ὅσα ἄφησαν στὴν ζωὴ τους γιὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὸν Χριστό, καὶ κληρονόμησαν τὴν αἰώνια ζωὴ.

Ἐνας σύγχρονος Ὀρθόδοξος θεολόγος γράφει ὅτι ἡ ζωὴ τῶν Ἁγίων φανερώνει καὶ ἀποδεικνύει ὅτι κάθε Ἅγιος εἶναι ὁ Χριστὸς ἐπαναλαμβανόμενος. Ἀλλὰ καὶ ὁ κάθε Χριστιανὸς φέρει μέσω τῆς συμμετοχῆς του στὰ μυστήρια καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς πίστεώς του, τὴν δυναμικὴ τῆς ἀγιότητος. Ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ λατρευτικὴ τῆς ζωῆς, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μία διαρκῆς πρόσκληση στὸ νὰ μιμηθοῦμε καὶ ἐμεῖς τὴν ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, νὰ τὴν ἐπαναλάβουμε, ἔχοντας ὡς πρότυπο τὴν ζωὴ τοῦ ἁγίου ποὺ ἑορτάζουμε κάθε ἡμέρα, ζώντας μέσα ἀπὸ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ βιώνοντας ὁλόκληρη τὴν ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τῶν ἁγίων. Ὁ θεῖος Παῦλος παραγγέλλει στὸν καθένα ἀπὸ ἐμᾶς: «μιμηταὶ μου γίνεσθαι, καθὼς καὶ γὼ Χριστοῦ», καλώντας κάθε ἄνθρωπο στὴν ἀγιωσύνη, στὴν «ἐν Χριστῷ» ἀγία ζωὴ. Τὴν ζωὴ αὐτὴ δὲν μποροῦμε νὰ τὴν ζήσουμε ἀτομικά, μόνοι μας, ἀλλὰ πάντοτε «ἐν κοινωνίᾳ» καὶ «ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις», μὲ τὴν βοήθειά τους καὶ τὴν καθοδήγησή τους, μέσα ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Ίερων Μητροπόλεων

Άπο τήν επίσκεψη του Μακαριωτάτου στό Διαπολιτιστικό Γυμνάσιο Άθηνων (8.05.06)

Άπο τή λήξη των Έσπερινών Κηρυγμάτων τής Ί.Μ. Λαρίσης παρουσία του Σεβ. κ. Ίγνατίου και χιλιάδων πιστών (9.05.06).

Άπο τήν έορτή του Άγίου Χριστοφόρου στό Ναύπλιο (9.05.06).

Στό πλαίσιο τής παραμονής του στη Σύρο ό Μακαριωτάτος έπισκέφθηκε τό Νηπιαγωγείο τής Ί. Μητροπόλεως (13-14.05.06).

Τό Παρεκκλήσιο του Άγ. Σπυρίδωνος στον αύλιο χώρο του Μητροπολιτικού Μεγάρου τής Ί. Μ. Σιδηροκάστρου που ολοκληρώθηκε πρόσφατα.

Άπο τήν Ί. Παράκληση που τελέσθηκε στον Ί. Μητροπολιτικό Ναό Άθηνων για τους συμμετέχοντες στις Πανελλαδικές Έξετάσεις (21.05.06).

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Τοκ. Γραφείο Κ.Ε.Μ.Π.Α.Θ
Αριθμός Άδειας 4036

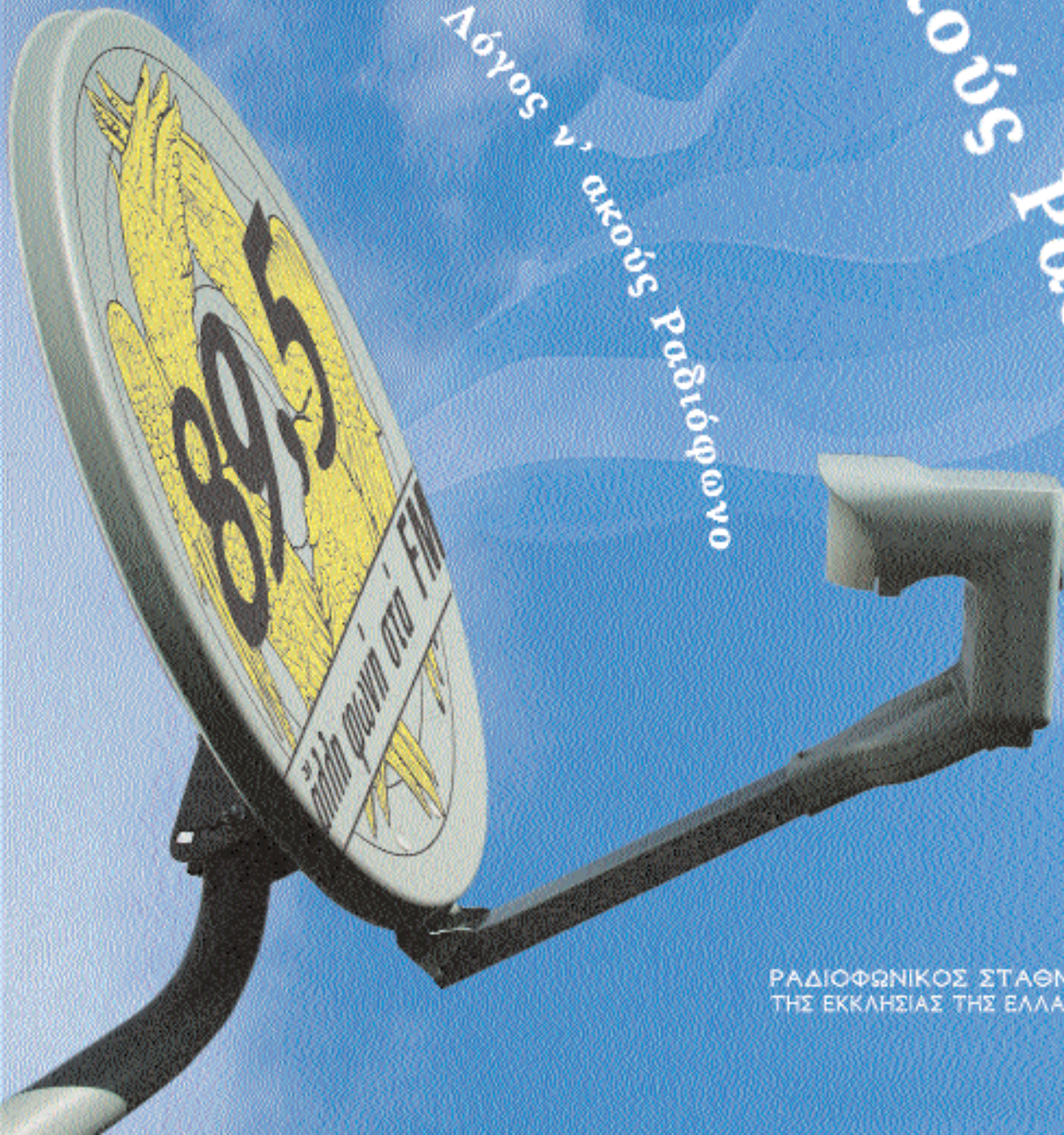

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθηναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Λόγος ν', ακούς
Λόγος ν', ακούς
Ραδιόφωνο
Ραδιόφωνο

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

